ISSN 1736-6739

Reede, 21. detsember 2018 www.harjuelu.ee, Facebookis Harju Elu

HARJU ELU

Nr 51 (2172) Hind 0,99 € Maakonnaleht aastast 1944

LK 2–3 ☐ Aasta 2018 Harjumaal
LK 5 ☐ Simson kahtleb ringraudtees

LK 6 ☐ Vildist riided Raasikult
LK 10 ☐ Prangli ei saanud vanemat

KAALUKEELEKS SAI KORDUVALT POOLI VAHETANUD MARGUS SOOM

Võitlus Kuusalus: Kirtsi kukutas Salu

POLIITIKA

Andres Tohver
andres@harjuelu.ee

☐ 18. detsembri õhtupoolikul kogunes Kuusalu vallamajja Kiiu mõisa nii vallavolinikke, huvilisi kui ajakirjanduse esindajaid, et olla tunnistajateks järjekordsele võimupöördele. Istung kestis 3 tundi ja 40 minutit.

6. juunil Kuusalu vallavanemaks saanud Monika Salu toetajateks Kuusalu vallavolikogus olid toona Marti Hääl, Ingeldrin Aug, Andres Heinver, Mait Kröönström ja Kristo Palu valimisliidust Üks Kuusalu vald, Madis Jõgi ja Avo Vest valimisliidust Arenev Kuusalu Vald, Ranno Pool ja Mairika Rajaväli EKREst ning Margus Soom Reformierakonnast.

Saluga opositsiooni jäid Urmas Kirtsi, Ilvard Eeriksoo, Enn Kirsman, Kalmer Märtson, Kaupo Parve, Urmo Ristisaar, Mart Sestverk ja Kristi Vetemaa valimisliidust Ühine Kodu ning Värner Lootsmann Keskerakonnast.

Soom reetis Salu

Monika Salul oli seega vaid kümne voliniku toetus 19st. Piisas ühe inimese ärahüppamisest – ja selleks osutus Margus Soom –, kui ülekaal kadus ja kevadel kukutatud Urmas Kirtsil tekkis taas võimalus vallavanemaks pürgida. Salu ja tema liitlaste tagandamine võeti 18. detsembri volikogu istungi päevakorda.

Esimesena avaldati umbusaldust vallavolikogu esimees Mait Kröönströmile. Asjaosaline tuletas eelnevalt meelde, et Kirtsi ise oli eelmisel aastal Soomi häälte ostmise tõttu kohtusse kaevanud, mille järel algatati Soomi suhtes kriminaalasi, mis küll avaliku huvi puudusel lõpetati.

Monika Salu õnnitleb Urmas Kirtsit. Andres Tohver

"Palju hääli osteti ja mis hinnaga on võimalik edaspidi kedagi volinikuks sellist skeemi kasutades saada?" küsis Kröönström retooriliselt. Vallavolikogu otsustas 10 poolthäälega 9 vastu Kröönströmi siiski volikogu esimehe kohalt vabastada.

Soomi ülejooksmise prääniks oli seesama volikogu esimehe koht. Tõe hetk, kas kokkulepped ka peavad, saabus siis, kui valimiskasti juures hääli kokku loeti. Ühise Kodu, Värner Lootsmanni ja iseenda häältega sai Soom Kuusalu vallavolikogu esimeheks.

Saalis avaldati küll kahtlust, kas Soom oma uues ametis hakkama saab. Volikogu juhtimise käigus ütles mees nii mõndagi, nagu näiteks: "Volikogu tahe on seaduslik isegi siis, kui ta tulevikus võib olla ka ebaseaduslik."

Jälle see Kirtsi

Et uus troika oli end tõestanud, võeti häältega kümme üheksa vastu ametist maha vallavalitsuse liikmed Heino Junolainen ja Reijo Roos, sotsiaalkomisjoni esimees Ingeldrin Aug, eelarve- ja arengukomisjoni esimees Andres Heinver ning vallavolikogu aseesimees Marti Hääl.

Kaks tundi ja 38 minutit pärast istungi algust avaldati umbusaldust ka vallavanem Monika Salule.

"Tunnen sügavat kaastunnet vallavalitsuse meeskonnale ja kogu valla rahvale, et kümnel volinikul on iseendast lugupidamine ja oma peaga mõtlemine asendatud karjainstinktiga," ütles seepeale kukutatud vallavanem.

Ehkki päevakord nägi nüüd ette üksnes vallavanema kohustetäitja valimise, muudeti see Enn Kirsmani nõudmisel vallavanema valimiseks – ja valiti mõistagi Urmas Kirtsi, kes oli pikalt vaikides laua taga mängu jälginud.

Salu võttis end kokku, surus õnnitlemiseks Kirtsi kätt. "Palju õnne, kabinet asub teisel korrusel. Ja ma loodan, et see spetsialistide kaader ei hirmuta ja nendega on meeldiv koos töötada," lisas naine lakooniliselt. ■

Pikemalt loe www.harjuelu.ee.

AASTALÕPU KÜSITLUS

Millised on Teie jaoks aasta plussid ja miinused?

Theresa Juhansoo
Synlab Eesti OÜ erakliendi suuna juht

Mulle on aasta 2018 erakordne, sest perre sündis mais väike poiss. Võtsin vastu otsuse jätkata osalise ajaga oma tööd Synlabi erakliendi suuna turundusjuhina, mis on paras väljakutse, kuid tunnistan, täiesti tehtav, kui toetav tugisüsteem toimib. Olen oma töö fänn, Eesti inimeste terviseteadlikkuse edendamine ning teadmine, et teed midagi, mis aitab inimesi, on suur vedamine.

Ajaressurss on väga piiratud, iga sekund on arvel. Tasakaal töö ja eraelu vahel – olen õnnelik, kui mul on mõlemad. Synlabil on nii palju uusi põnevaid projekte, mida teostada, oleks ainult aega.

Jüri Alter
Koolijuht Harju-Ristilt

Risti kool sai tänavu 335-aastaseks. 1. septembrist on kooli nimi Risti kool (lasteaed-põhikool). Avasime oma kooli liitklassi Pakri saarele ehk meie Lääne-Harju valla Bullerby. Iga-aastaselt on õpilaste ja laste arvud suurenenud. Praegu on koolis 96 õpilast ja 38 lasteaialast. Väga suurt rõõmu teeb uue Lääne-Harju vallaelu loomine-ülesehitamine. Ülev elamus oli paavst Franciscuse sõnum Vabaduse platsi missal. 2018. aasta kõige suurem rõõm oli pojapoja sünd. Uuelt aastalt ootan ikka jätkuvalt positiivseid elamusi ja õnnehetki.

Hellar Lill
Sõjamuuseumi direktor

On olnud tore ja töine aasta ning sõjamuuseum on olnud osaline mitmes huvitavas ettevõtmises. Isiklikus plaanis oli tähtis, et noorim laps alustas tänavu kooliteed. Miinuspoolele võiks kanda ühiskonnas süvenenud vastandumise. Uuel aastal ootame sõjamuuseumisse ja oma liikuvale näitusele ehk soomusrongile palju külalisi, et Vabadussõja ajalugu võimalikult paljude Eesti inimesteni jõuaks.

Karmen Paul
Viimsi riigigümnasiumi direktor

Kõige suurem õnnestumine on kindlasti see meeskond, kes meie juurde tuli ja kellega koos me uue kooli käivitasime. Uue maja üle ootuste kiire omaksvõtmine kogu koolipere poolt on unistuste täitumine. Ma olen seda usku, et mured ja probleemid on pigem ülesanded, mida lahendada ja selline mõtteviis häälestab võimaluste leidmisele loovamalt ja positiivsemalt. Meie kooliaasta algus ei olnud kerge, oli mitmeid takistusi, kuid heas meeskonnas, paljude erinevate ideedega laabus kõik. Uuelt aastalt ootan häid mõtteid, uusi võimalusi ning et kooliperel ja mu lähedastel tuleks igati tegus ja edasiviiv aasta.

Sulev Valdmaa
Kuusalu elanik

Pensionäri staatus, mis toob ellu omamoodi vabadust. Võimalus töötada koos kuus kuud Kuusalu vallavanemaks olnud Monika Saluga. Sain osaleda targas ja tulemuslikus juhtimises. Jälgisime abikaasaga oma laste eneseteostusi.

Miinus on tohutu pettumine neljas noores vallavolikogu liikmes, kes lasid end püüda poliitmängur Värner Lootsmanni võrku. Uuelt aastalt loodan, et häälte ostmine 2017. aasta valimistel saaks õiglase hinnangu.

Signe Valdmann
Jõelähtme vallalehe toimetaja

Mööduv aasta kulges väga positiivselt ja suuresti enesearendamise tähe all. On olnud äärmiselt aktiivne aasta täis põnevaid kohtumisi, eneseületamisi ning uusi teadmisi.

Aasta suurim pluss on aga ühtlasi ka aasta suurim miinus – aeg on kogu aeg otsas ja üks tegemine ajab teist taga. Uuel aastal plaanin lõpetada oma magistriõpingud, seega on lootust natuke rahulikumale elutempole ja rohkem kvaliteetaega oma pere jaoks.

Arno Sillat
MoMu juht Turbast

Positiivse poole pealt tooks välja kindlasti eduka mootorispordi aasta – hulgaliselt tiitleid meie sportlastelt ning tõdemus, et mootorisport on jätkuvalt edukaim spordialade grupp Eestis. On, mida 30 aasta pärast meenutada. Loomulikult ka MoMu avamine FIA presidendi Jean Todti ja autoralli maailmameistri Ari Vataneni osalusel.

Negatiivne on kindlasti järsk sisendkulude tõus – elekter, autokütus, mis omakorda mõjutavad ka enamiku teiste toodete hinda.

Uus aasta toob kaasa palju tööd nii muuseumis, aga ka muudes valdkondades. Plaanis on mitmed suured üritused MoMus läbi viia, uuendada veidi ekspositsiooni ja eks ajalugu tehakse ju iga päev – midagi tuleb pidevalt ka juurde. Igav kindlasti ei hakka.

Alice Suurkuusk
Harjumaa aasta sädeinimene Raasikult

Aasta 2018 on olnud imeline; üheskoos saime tähistada meie Eesti 100. sünnipäeva, nautida imeilusat suve. Pikavere mõisakoolis taasavati sügisel 5. klass, meie pere pesamuna läks esimesse klassi ja ise lõpetasin edukalt õpingud ülikoolis. Aasta on olnud ajaliselt väga kiire, tempo on olnud väsitav, aga samas on see märk, et päevad on olnud täis rohkelt tegevusi. Meil kõigil on ühepalju aega, tuleb õppida seda hindama ja planeerima. Uuelt aastalt ootan, et märkaksime ligimest, oleksime tänulikumad ja tunneksime elust rõõmu, naeratksime rohkem teineteisele ja nii naeratab ka maailm meile vastu. Olgem õnnistatud ja õnnistuseks teistele!

Sündmused: kümme nopet lõppevast aastast

SUUREHITUS KOSE VALLAS
Jätkus Tallinn-Mäo-Tartu maantee ehitamine neljarealiseks. Kui kõik läheb hästi, siis saab Koselt läbi Ardu Võõbuni kulgeval uuel trassil sõita aastal 2020.

PIDU VIIMSIS
Juuni alguses peeti Viimsi staadionil järjekordset maakonna laulu- ja tantsupidu. Suurepärane ilm ja hea korraldus meelitas pidu vaatama ning nautima tuhandeid pealtvaatajaid.

UUS VAIMULIK AMETIS
Juunis valiti EELK Keila Miikaeli koguduse õpetaja ametisse sakslane Arnd Matthias Burghardt. Tema ametisseseadmine toimus septembri viimasel pühapäeval.

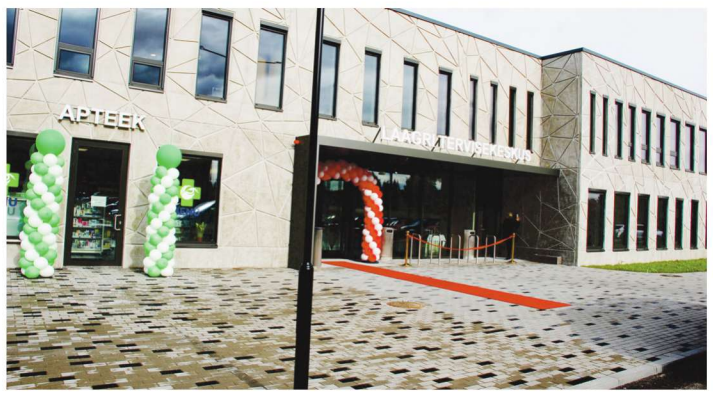

ESIMENE TERVISEKESKUS
Oktoobris valmis Laagri esimene uus tervisekeskus maakonnas. Hiljuti avati renoveeritud keskus ka Kehras. Uuel aastal lisandub tervisekeskusi veel mitmesse paika.

ÜKS KOOLIKOHT KINNI
Detsembris otsustas Kose vallavolikogu, et Harmi õpipaik suletakse käesoleva õppeaasta lõpus ning lastele pakutakse edasiõppimise võimalust Kose koolimajas.

PRINTSESS SAAREL
Augustis ühepäevase Eesti visiidi teinud Rootsi kroonprintsess Victoria ja abikaasa prints Daniel käisid koos president Kersti Kaljulaidiga Naissaarel Püha Maarja kabeli taaspühitsemisel.

HELIMEISTRI KESKUS
Oktoobris avas Laulasmaa mändide all uksed Arvo Pärdi keskus. Kümme aastat planeeritud muusika- ja kultuurikeskuses saab tutvuda helilooja loomingu ning elukäiguga. Olemas on ka vaatetorn ja väike kabel.

SUPERVANGLA VALMIS
Detsembris koliti Rae valda Soodevahe külla ehitatud moodsasse Tallinna vanglasse kinnipeetud. Samas kõrval said valmis ka väljasaatmiskeskus ja arestimaja. Eesti ajaloo üks suuremaid ja kallimaid ehitusobjekte maksis 74 miljonit eurot.

TUNNUSTUS PÕLLUMEHELE
Tänavuse konkursi "Aasta põllumees" võitis oktoobris Harku valla piimatootja Jaan Metsamaa ASist Metsaküla Piim. Võitja sai riigikogu konverentsikeskuses peetud seminaril ajaloolise "Külvaja" kuju koopia. Viimati tuli Harju põllumehele selline tunnustus 2006.

KAUAOODATUD MUUSEUM
Aprillis avati pidulikult Turbas vanas Ellamaa elektrijaamas asuv Eesti auto- ja motospordimuuseum MoMu. Üritust austasid kohalolekuga FIA president Jean Todt ja autoralli maailmameister Ari Vatanen.

Keskkonnateenused rajab Harjumaale biojäätmete käitlemistehase

Eesti Keskkonnateenused AS sai Keskkonnainvesteeringute Keskuselt (KIK) toetust 2,42 miljonit eurot Harjumaale liigiti kogutud biojäätmete käitlemistehase rajamiseks. Esialgu on tehas plaanitud Maardu kanti, kuid asukoht võib muutuda.

Marko Tooming
marko@harjuelu.ee

"Tehas tuleb kindlasti Harjumaale, esialgne tegevuskoht on planeeritud Maardu kanti, kuid eeldatavasti asukoht muutub, kui leiame sobivama koha," ütles Harju Elule Eesti Keskkonnateenused ASi juht Argo Luude.

Luude sõnul on asukoha üle otsustamisel mitu tähtsat tegurit, mistõttu otsitakse kohta, mis vastaks kõigile kriteeriumitele.

Keskkonnateenused plaanib käitlemistehas valmis ehitada 2019. aasta lõpuks, kuid ajakava ei sõltu vaid neist.

"Ehitamise algus sõltub selest, kuidas õnnestub hanked läbi viia. Kuna tegemist on avaliku rahaga, siis tuleb hanked läbi viia riigihangete põhimõtteid järgides, mis tähendab, et pakkujatel on õigus hankeid vaidlustada, samuti peab KIK kõik hanketingimused kinnitama," selgitas Luude.

Kui palju tehas täpselt maksma läheb, saab selgeks siis, kui kindel asukoht on paigas.

KIKi teatel kasutab rahastust saanud Eesti Keskkonnateenused AS biojäätmete ringlussevõtuks innovaatilise lahendusena kuivkääritamise meetodit, mille tulemusena eraldub biolagunevatest jäätmetest biogaas ning saadakse kääritusjääk.

"Maakeeli rääkides toodetakse selles tehases biojäätmetest väetist, mille käigus eraldub ka biogaas. Esmalt eraldatakse jäätmetest võõrised – kile, plast, klaas –, seejärel jäätmed kääritatakse, saadakse gaas ja kääritusjäägist tehakse väetis, mida saaks kasutada põllumajanduses," selgitas Luude. ■

Tabel: Kellele jaotasid valitsusparteid katuseraha Harjumaal?

Isamaa	
MTÜ Konstantin Pätsi muuseum, Konstantin Pätsi monumendi rajamiseks	**100 000**
Elamusspordikeskus Ühing MTÜ, Spot of Tallinn tegevuste laiendamiseks, ümber- ja juurdeehitus, töödeks ning spordiinventari ostuks	**70 000**
EELK Peetri kogudus Harku osakond, toetus	**50 000**
Harku vallavalitsus, Harkujärve põhikooli spordiväljaku atraktsioonide rajamine	10 000
Rae vallavalitsus, Lagedi spordiväljaku laiendamine	10 000
Saue vallavalitsus, Discolfi väljaku rajamise toetus	10 000
Viimsi vallavalitsus, Viimsi betoonist pinksi laudade rajamine	10 000
Keskerakond	
Loksa Gümnaasium, inventari soetamine ja remont	**30 000**
Loksa linna kultuurikeskus, rajatiste remont ja parkla rajamine	**25 000**
MTÜ Voore (Saue vald), mõisate 3D turundamise platvormi arendus	**17 000**
MTÜ Spordiklubi Suusavägi (Loksa linn), tegevustoetus	15 000
Harku vald, Tabasalu aleviku keskuses TUI park, inventari soetamine ja paigaldamine	10 000
Harku vald, Tabasalu lasteaed Tibutare, mänguväljaku rajamine	10 000
Loksa noortekeskus, remont	10 000
Loksa Gümnaasium, söökla remont	5000
Lääne-Harju vald, Paldiski linna Peeter Suure merekindluse mälestisele diskgolfi raja ehitamine	5000
Lääne-Harju vald, Rummu aleviku Sireli tänava sotsiaalkorterite akende vahetus	5000
MTÜ Virve külaselts (Kuusalu vald), külaplatsi arendus	5000
Padise rahvamaja, inventari soetamine	5000
SDE	
Anija vald, lasteaedade riiete kuivatuskappide soetus	**10 000**
MTÜ Muraste külaselts, kogukonnakeskuse helisüsteem	**10 000**
MTÜ Rebala Kultuuriruum, investeeringutoetus tuletõrje veevõtukoha rajamiseks ja matkaraja tähistamiseks	**10 000**
MTÜ Risti-Rästi (Keila), noorte vaimse ja füüsilise tervise edendamiseks	8500
Aruaru külaselts (Jõelähtme vald), külaseltsi maja projekteerimiseks ja ehituseks	8000
MTÜ Metsanurme, kogukonnaköögi-kohviku rajamine	7000
MTÜ Rae Tuletõrje- ja Päästeselts, tegevustoetus	7000
MTÜ Viimsi Mõttesport, tegevustoetus	5000
Vaskjala külaselts, toetus küla platsile mänguväljaku rajamiseks ja küla näiteringi toetuseks	5000

Kingi lapsele kained jõulud

Lauri Beekmann
Eesti Karskusliit

Riigipühadel on mitu otstarvet. Üks neist on kindlasti anda sügavam tähendus valitud tähtpäevadele, märkida, et nendel päevadel ja nende taga olevatel mõtetel on meie ühiskonna jaoks sügavam ja kandvam olulisus. Muidugi ei oleks õige demokraatlikus ühiskonnas kedagi sundida midagi tähtsustama, kui inimene seda mõtet ei jaga, kuid omamoodi ühiskondliku kokkuleppena oleme valitud päevadele sellise rolli siiski andnud.

Andes nendele päevadele ka töövaba päeva sisu, suunatakse inimesi veetma riigipühasid koos oma perekonnaga, oma lähedastega. Kahjuks näitab aastate kogemus, et just jõulupühad on üks töörohkemaid aegu nii politseile kui ka kiirabile. Kasvab ka perevägivalla juhtumite arv. Kahetsusväärselt ei tähenda iga pere jaoks koosolemine peresoojust ja üksteisega koosolemisest rõõmustamist.

Väga tihti on probleemi allikas või suurendaja alkohol, millel on osade inimeste jaoks pühadel ja pidudel peaaegu et keskne roll. Need on kodud, kus lapsed peavad paraku kartma isa-ema kodusolemist. Sel juhul osutub laps tüütuks koormaks, kes võib otsese vägivalla ohvriks sattuda või unustatakse lihtsalt omaette olema.

Lapsed kogevad kodus valitsevaid sõltuvusprobleeme esimestena. Selleks hetkeks, kui alkoholi kasutamine on muutunud ametnike lisatööks, on lugematul hulgal peresid ja kahjuks just kõige abitumad ehk lapsed, elanud selle keskel pikalt. Kõiki tekitatud kahjusid ei suudeta heastada kunagi ja paljud tagajärjed saavad nähtavaks alles aastate ja isegi aastakümnete pärast.

Kuid muidugi ei kahjusta alkohol perekondi alati nii drastiliselt. Olgem aga ausad ja tunnistagem, et alkohol võib ka palju vähemates kogustes tuua eriti lapse vaatenurgast koju ebakindluse ja turvatunde vähenemise.

Jõulud on ennekõike ikka laste püha. Nemad loevad põnevusega päevi, jooksevad terve detsembrikuu jooksul igal hommikul susside juurde üllatusi otsima ning jõuluõhtu põnevust ja rõõmu ei saa mitte millegi muuga võrrelda. Meie eesõiguseks on anda oma parim, et meie lapsed omaksid parimaid võimalikke pühi. Et neis salvestuksid tugevad perekesksed ja üdini positiivsed mälestused, mis rajavad vundamendi sellele, kes neist saab kunagi täiskasvanuna ja ise lapsevanemana.

Muidugi on laste jaoks olulised ka kingitused, kuid see, mis jääb eluks ajaks lapsepõlve mälestustest meelde on ikkagi õhustik, perega koos veedetud aja erilisus. Kingi oma lapsele tänavu sellised jõulud, mida ei rikuks mitte miski. Kingi oma lapsele kained jõulud! ■

Toetus Euroopa Liidule on õigustatult kõrge

Jüri Ratas
Eesti peaminister

Värskes Eurobaromeetri uuringus toetasid Eesti kuulumist Euroopa Liitu rekordilised 76% Eestimaa elanikest. See on liikmesriikide seas suuruselt neljas näitaja, mis annab tunnistust, et me mõistame hästi liidu tugevusi. Üksi jäämist meenutab meile järsult tänavu Eesti juubeliaastal Maarjamäel avatud kommunismiohvrite memoriaal, mille sissepääsule on kantud Paul-Eerik Rummo sõnad: "Me hoiame nõnda ühte kui heitunud mesilaspere".

Euroopa Liit on ilma kahtluseta ka julgeolekuprojekt. Meie sammud kaitsekoostöö toetamiseks operatsioonivõime, ühisprojektide, teaduskoostöö, sõjalise liikuvuse, hübriidohtude, strateegilise kommunikatsiooni ja muudes valdkondades on olnud väga julgustavad ning me peame nendega jätkama. Euroopa Liidu ja NATO üha lähedasem koostöö aitab teineteist võimendada ning suurendada ühiskonna vastupanuvõimet uute ohtude suhtes.

Me kõik näeme, et viimased viis aastat on toonud Euroopale kaasa palju keerulisi väljakutseid. Olgu nendeks majandus- ja võlakriisi järellainetus, agressiooniaktid Euroopas, rändekriis, poliitiline kriis Ühendkuningriigi lahkumise näol ning seda saatev ja võimendav väärtuskriis. Sel kombel pandi korduvalt proovile meie jaoks niivõrd oluline Lääne ühtsus nii hoiakutes kui ka tegudes.

Peamine edasiviiv järeldus on, et me pole seni mitte piisavalt palju, vaid just liiga vähe koostööd teinud. /.../

Euroopa Liit on kindlasti ka majandusprojekt. Me tunneme seda avardunud ja piirideta liikumisvõimalustes, aga ka enda rahakotis ja pere-eelarves. Eesti jõukuse tase läheneb juba 80%-le Euroopa Liidu keskmisest ning me peame pingutama, et kõik meie inimesed sellest osa saaksid. Reeglitel põhinev ja avatud maailmamajandus ning tugevam ja sügavam siseturg on Eesti inimeste heaolule elulise tähtsusega.

Eesti suur tugevus on meie digitaalne ühiskond ning neid kogemusi oleme palju rakendanud Euroopa Liidu digitaalse siseturu loomisel. See mõjutab meie kodanike ja ettevõtete elu ning mugavust kõige lihtsamal tasandil: sidekulude ja rändlushindade kukkumine on siin kõige kiirem ja nähtavam muutus.

Samuti ka digiallkirjade kehtivus kogu Euroopa Liidus, äriühingute asutamise, piiriüleste tehingute tegemise ja vaidluste lahendamise võimalus, geoblokeeringu lõpetamine ja infosisu kaasaskantavus ning ühtne digivärav teenustele juurdepääsuks kõigis liikmesriikides puudutavad väga paljusid meist.

Palju pingeid on nii liikmesriikide vahel kui ka nende sees tekitanud rändeküsimused. Mul on hea meel tõdeda, et sihikindla tööga nii Euroopa Liidus kui ka kolmandates riikides, on Euroopas saavutatud kontroll massiliste rändevoogude üle. Samas on selge, et kokkulepet püsivate ja kohustuslike rändekvootide kohta ilma Euroopat lõhestamata ei sünni. Eesti peab endist viisi oluliseks, et abivajajate laiemasse abistamisse peaksid panustama kõik riigid, kuid ümberpaigutamine peab jääma vabatahtlikuks ning olema üks võimalikest meetmetest kriisiolukorras.

Euroopa Liit väärib sellesse uskumist ja meie kõigi kõrget toetust. Ühtne ja edukas Euroopa on eestimaalaste huvides. ■

Lõppeva aasta märksõnad

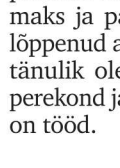

Kairi Oja
Ajakirjanik

Lõppev aasta pani meid väärtuste üle tõsiselt järele mõtlema, seda ennekõike ühiskonna, eestluse ning väärtuste tasandil. Paiguti näib, et meie väike Eesti on justkui õmblustest kärisemas ning ühiskonda taas kokku traageldada näib olevat lähituleviku suurim väljakutse.

Osalesin 12. detsembril Gustav Ernesaksa 110. sünniaastapäeva puhul Tallinna lauluväljakul toimunud ühislaulmisel. Varahommikuses karguses kogunesid koorilauljad ning üheskoos esitati kaks laulu, "Kuulajale" (2019 laulupeo laulikust) ja "Mu isamaa on minu arm".

Jõudsin selle aja jooksul mõelda üllatavalt palju – ju tegi laulutaat Ernesaksa muusika minuga oma töö.

Mõtteist jooksid kaleidoskoobina läbi lõppeva aasta sündmused, alates mu enese poja liitumisest Rahvusooper Estonia poistekooriga, mida pean ilusaimaks ja parimaks sündmuseks lõppenud aastal, ning sellest, kui tänulik olen, et mul on armas perekond ja mul on kodu. Ja mul on tööd.

Kasvama peaks ka õnnetunne, kuid inimesed muutuvad üha kurjemaks, kuni kätega kallale minekuni, tapmiseni välja.

Tõusev päike ning dirigent Hirvo Surva käes olev sinimustvalge lipp, mis ootas laulutaadile kaela sidumist, muutsid hetke ühteaegu nii rõõmsaks kui hardaks. Mu pilk liikus tahtmatult laulukaarele, mille suhtes liikus sügisel mitmeid "linnalegende", mis olid suutnud meie väikese riigi väikest ühiskonda emotsionaalselt küllaltki kõvasti raputada. Tõsi, tegemist oli tõenäoliselt tahtliku valeinfo külvamisega, ent siiski oli mõtlemapanev, miks sellist asja ülepea teha.

Libauudiste aeg

Seesama laulukaar ja aastal 1988. aastal toimunud isamaalised laulupeod, mis olid meid rahvana ühte sidunud ja vabaks võidelda aidanud, ning kus ka ise toonase põhikooli lõpetajana koos klassikaaslastega Ivo Linna laulude saatel "ketti" jooksnud olin, vaatas mind stoilise rahuga ning mulle näis, et tal pole aimugi, et rahva seas liikus "kõlakas" tema võõpamisest vikerkaarevärviliseks.

Ehkki tegemist oli klassikalise kuulujutuga, kuulsin siin-seal paljusid arutlemas, et "loodame, et see kuulujutt ikka tõele ei vasta, ja no hoidku taevas selle eest, kui nad peaksid selle läbi suruma!"

See näitas, kui kerge on külvata ebakindlust, kui kerge on luua libauudiseid ning seda veel niisugusel tasandil rahvusliku identiteedi kandja osas kui seda on lauluväljak.

Ürituse lõppedes kohtasin endist kolleegi Riho Rõõmust, kes kinnitas mulle selge sõnaga, et laulukaarele ei sünni midagi taolist ning et sellist asja pole seni kordagi arutusele tulnud

"Leian, et inimesed peaksid suhtuma nii ajakirjandusse, kuid ka sotsiaalmeediasse ikka terve talupoja mõistusega. Ja aruka kriitikameelega. Kõik, mida kirjutatakse või ka TVs näidatakse, ei pruugi olla tõsi. Kirjutatakse ja näidatakse, et meile põnevust tekitada. Või on suunatud sõnum kellelegi kasulik. Nii sünnivadki libauudised," lausus Riho Rõõmus.

Lõppevast aastast tervikuna meenuvad EV100 tähistamisega seotud sündmused ning üleüldine pidulik ja väärikas atmosfäär. Seda "tasakaalustas" ühiskondliku vastandumise kasv tasandini, mis on viinud kurjuse ja vihani.

Õnnetundest eemale

Kui vaatame Eesti elule avarama pilguga, näib et meil justkui läheb aina paremini – majandus kasvab, tööd on, palgad kasvavad, toetused kasvavad jne. Oleks ju loogiline mõelda, et kasvama peaks ka õnnetunne, kuid inimesed muutuvad üha kurjemaks, kuni kätega kallale minekuni, tapmiseni välja. Mis on põhjus, mis on tagajärg?

Ühiskond koosneb indiviididest. Nagu mina, nagu sina, tema ja nemad. Ning täpselt niisamuti, nagu me saame organismi immuunsuse langedes jääda külmetushaigusse või nakatuda mistahes viirusesse, saab jääda haigeks ka ühiskond. Ühiskonna immuunsust saavad nõrgestada samasugused haigustekitajad, näiteks nagu valitsuse poolt kogu rahva nimel ja eest tehtavad otsused. Rändelepe on siinkohal märksõna.

Ent seesama ühiskond saab terveneda siiski vaid indiviidi tasandil, nii nagu me saame oma tervise, nii vaimse kui füüsilise eest olla vastutavad ennekõike vaid ise. Tasub teadvustamist klišeetasandil elementaarpsühholoogiline fakt, et maailma parandamine ja ka paranemine algab ikka ja alati meist enestest. Raku tasandil. Ning raskuskese peab alati jääma meisse endisse. Vaid siis suudame riigina püsima jääda ning vaid siis suudame vastu seista taolistele "vikerkaare-värvi-lauluväljaku"-ühiskonnaõõnestajatele.

Ilusat ning tervemõistuslikku aasta lõppu! ■

3 küsimust

MATTIAS KAIV
Omniva pressesindaja

Millistesse Harjumaa omavalitsustesse Omniva novembris ja detsembris pakiautomaadid paigaldas?

Harjumaale väljaspool Tallinnat paigaldati 6. novembrist 4. detsembrini 16 Omniva pakiautomaati.
Uued pakiautomaadid paiknevad Loo alevis Loo Grossi poes Saha tee 9, Turba alevikus Turba kaupluses Tehase 1, Aruküla alevikus Aruküla Konsumis Tallinna maantee 8, Lagedi alevikus Lagedi keskusehoones Kooli 18b, Jüri alevikus Jüri Grossi poes Aruküla tee 7, Haabneeme alevikus Viimsi Marketis Randvere tee 9, Keila linnas Keila Grossi poes Piiri 5, Muuga külas Muuga Maximas Altmetsa tee 1, Haabneeme alevikus Haabneeme Konsumis Rohuneeme tee 32, Saku alevikus Saku Selveris Üksnurme tee 2, Laagri alevikus Laagri Comarketis Veskitammi 10, Paldiski linnas Paldiski Konsumis Sadama 13, Maardu linnas Maardu Maximas Keemikute 37, Saue linnas Saue Grossi poes Pärnasalu põik1b, Keila linnas Keila Maximas Tallinna maantee 25 ja Vääna-Jõesuu külas Vääna-Jõesuu kaupluses Maxis Kloogaranna teel.

Kui palju pakiautomaate Omnival praegu Eestis kokku on?

2018. aasta alguseks oli Omnival Eestis kokku 132 pakiautomaati. Harjumaal väljaspool Tallinnat asusid neist 17. Tänaseks on Omnival Eestis pakiautomaate 245.
Harjumaal väljaspool Tallinnat asuvad neist 36. Seega oleme käesoleva aasta jooksul Eestis paigaldanud üle saja pakiautomaadi. Tulevase aasta võrgu laienduse aega ja uusi asukohti ei oska veel täpsustada.

Millised postkontorid või postipunktid on Omniva käesoleval aastal Harjumaal sulgenud või veel sulgeb?

2018. aasta 12. aprillil suleti Rummu postkontor, 17. mail suleti Ääsmäe postkontor ja 31. oktoobril Turba postkontor.
Sulgemiste peamine põhjus on postiasutuste vähene külastatavus. Teenuste vähene kasutatavus võimaldab piirkonna elanikele teenust osutada mugavamalt ning kättesaadavamalt.
Näiteks saab sellistel juhtudel kõiki postiteenuseid tarbida kirjakandja vahendusel kodus või töö juures. Samuti on mitmete väikeste asulate postiasutuste puhul keeruline leida postkontorisse töötajaid.

Eelmise nädala loetumad lood

- "Prangli saarevanema valimised jäid viiki"
- "Meie avab Ääsmäel kaupluse"
- "Solvunud naine blokeeris külavahetee"

Tulemas

Reede, 21. detsember

- Keila tervisekeskuses kell 10–14.30 doonoripäev.
- Laagri kultuurikeskuses kell 17–21 toomapäev ja Laagri jõuluturg, kell 18.30 suur tuleshow.
- Riisipere kultuurimajas kell 18 Valgre laulude kontsert. Laulab Kärt Tomingas.
- Anija mõisas kell 18 Kiili vanamuusikaansambli kontsert.

Laupäev, 22. detsember

- Voose rahvamajas kell 18 jõulupidu Toomas Anniga.

Neljapäev, 27. detsember

- Maardu vaba aja keskuses kell 18 The Soul Singers.
- Riisipere kultuurimajas kell 20 aastalõpupidu. Tantsuks mängib Lavassaare trio, solist Airi Allvee.

Reede, 28. detsember

- Aruküla rahvamajas kell 19 Jaan Tätte ja Liisi Koiksoni jõulukontsert "Kui mu süda sõnadeks saab".
- Kose kultuurikeskuses kell 19 pidu ansambliga Regatt.
- Kiili rahvamajas kell 20 aastalõpu pidu. Esineb ansambel Boogie Company.
- Kostivere kultuurimõisas kell 20 aastalõpupidu. Tantsuks Poolen Bänd.

Laupäev, 29. detsember

- Rae kultuurikeskuses kell 21 Rae vallarahva aastalõpupidu. Vabariigi valvur Ivan Orav, tantsuks James Werts World Project.
- Oru külakeskuses suur aastalõpupidu ansambliga Patune Pool. Bändi järel teeb diskot Siim Pohlak.

Esmaspäev, 31. detsember

- Maardus Kellamäe pargis kell 21 pidustused-ilutulestik.

Teisipäev, 1. jaanuar

- Neeme rahvamajas kell 00.30 "Tantsuga uude aastasse 2019". Kuumad 90ndad koos Nancy Himmaga.

Neljapäev, 3. detsember

- Kuusalu kirikus kell 15 Eesti Vabadussõja pöördelahingute 100. aastapäeva mälestusteenistus ja kontsert. Osalevad Eesti kaitseminister Jüri Luik, Soome kaitseminister Jussi Niinistö, EELK peapiiskop Urmas Viilmaa jt. Esineb Talliina Ülikooli meeskoor, solist Kalle Sepp.

Peetris valmib järgmisel aastal spordi- ja vabaajakeskus

Möödunud reedel pandi nurgakivi Peetri Keskusele, mis avatakse enne järgmise aasta lõppu. Keskuse omanikuks on läbi oma ettevõtete Vjatšeslav Leedo.

Marko Tooming
marko@harjuelu.ee

Küti teele kerkiv Peetri kogukonnakeskus hakkab pakkuma esmavajalikke teenuseid, mille järele ei pea enam sõitma suurtesse keskustesse teistes omavalitsustes, teatas Rae vallavalitsus.

Keskuses hakkavad näiteks tööle Rae valla noortekeskus, laulustuudio, lastestuudio, tennisekool, logopeed, perearst, hambaravi, apteek, ilusalong, spordisaal. Samuti hakkavad keskuses asuma COOPi Konsum ja kohvik. "Avame Peetri inimestele ka kohviku, mis saab olema hubane paik ennekõike lastele ja peredele," ütles Coop Võru nõukogu liige Hasso Ploompuu.

Rae vallavanem Mart Võrklaev ütles tseremoonial, et Peetri on keskust kaua oodanud ning kohalikud inimesed on seadnud sellele juba enne avamist kõrged ootused. Ka vald ise plaanib keskust kasutada näiteks noortekeskusele ruumide rentimiseks. "Erasektori ja valla koostöö on mõlemapoolselt kasulik ja annab kokkuvõttes kõige parema tulemuse," lausus Võrklaev.

Peetri Keskuse projekteeris Sirkel ja Mall, ehitab AS Nordecon, seda arendab Compakt Kinnisvara. ■

Nädala pluss ja miinus

RAHA TAEVASSE EI TULISTATA
Harjumaa vallad-linnad on aru saanud, et vana aastat ei pea maksumaksja raha eest kalli ilutulestikuga ära saatma.

KUUSALU KUI "SKORPION"
Kuusalu valla võimupöörded toovad meelde mässu raamatust ja filmist "Arabella, mereröövli tütar".

SIMSON NÕUAB VASTUSEID VALDADELT

Ringraudtee plaan sai kerge hoobi

RAUDTEE

Marko Tooming
marko@harjuelu.ee

Hiljuti väljakäidud idee ehitada koos Rail Balticuga välja ka Tallinnast lõuna poolt mööduv ringraudtee, mis lisaks ohtlike veoste pealinnast väljaviimisele teeninduks ka kohalikke reisiliine, sai majandus- ja taristuminister Kadri Simsonilt kahetise vastuse, kus ta ühelt poolt tunnistab raudtee vajadust, teiselt poolt aga seab kahtluse alla, kas idee sellisena on teostatav.

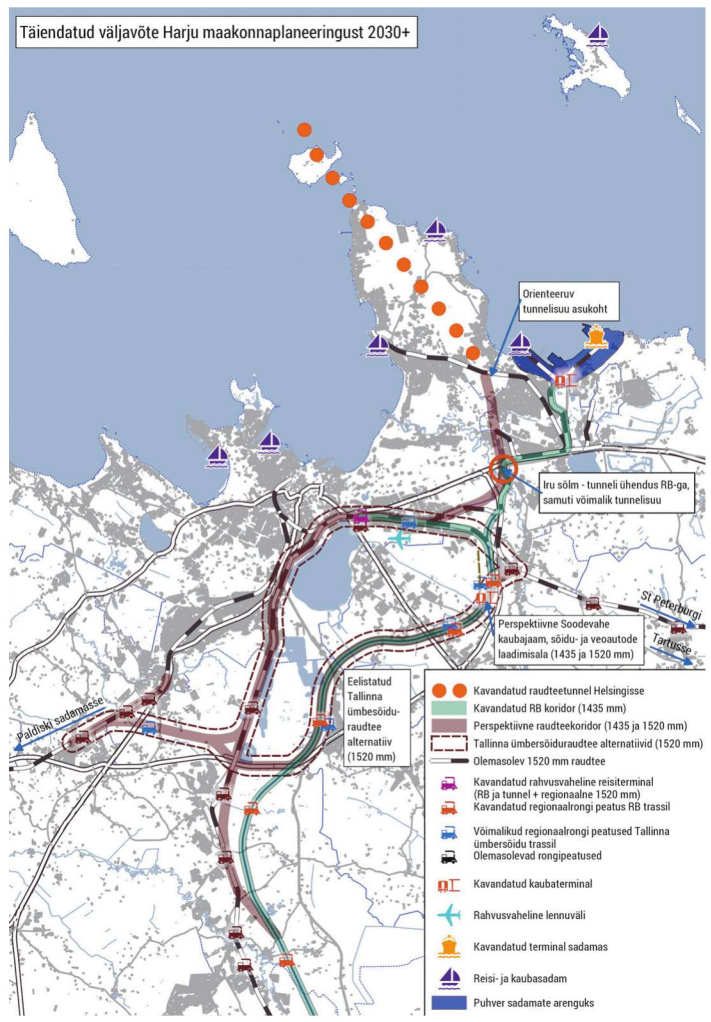

Kaardil on näidatud pruuni katkendliku joonega nii põhja- kui lõunapoolne ringaraudtee trass. Põhjapoolne trass tähendaks, et ohtlikud veosed jääksid ikkagi Tallina territooriumile. HOL

Simson teatas käesoleval nädalal, et ministeerium ei tõmba Tallinna ringraudteele pidurit, vaid ootab omavalitsustelt konkreetse asukoha väljaselgitamist. "Kui omavalitsused valivad trassi asukoha, kus ringraudtee kulgeks osaliselt Rail Balticuga samas koridoris, oleks vaba ruumi olemasolul kahe projekti ühildamine võimalik," lisas ta.

Harju maakonnaplaneeringus 2030+ on ringraudtee jaoks esitatud kaks trassi – lisaks sellele, mis möödub Ülemiste järvest lõuna poolt ning läbib Rae, Kiili ja Saku valda, on planeeringus alternatiivtrass, mis möödub Ülemiste järvest põhja poolt.

"Kui omavalitsused otsustavad põhjapoolse trassialternatiivi kasuks, tuleb põhjendada ka lõunapoolse trassi mittesobivust ja vastupidi. Lõunapoolse trassialternatiivi kasuks otsustamisel vajavad omavalitsustel planeeringutega lahendamist Lagedi piirkond, kus Rae vald ei ole hetkel ringraudtee trassikoridoriga arvestanud. Samuti puudub seisukoht Kiili, Saku ja Saue valla poolt," selgitas Simson, kelle sõnul pole siiani tehtud peamist ehk kaasatud trassi alternatiivide aruteludesse kohalikke elanikke ja ettevõtjaid. "Enne, kui hakata uut trassi projekteerima, tuleb välja selgitada kohalike huvid, peatuste kohad jne," ütles minister.

Trass on olemas

Ringraudtee, mille esimeseks eesmärgiks on Tallinna läbivate ohtlike veoste ja kaubavoogude väljaviimine tulevasest Rail Balticu terminalist Ülemistel ning Kopli ja Ülemiste kaubajaamast, on erinevates dokumentides (valdade üldplaneeringud, maakonnaplaneering) olnud pikalt kirjas, ometi leiab Simson, et see ei ole piisav – tema arvates on vaja koostada täpsem planeering.

Mainima peab, et alles tänavu uuris Eesti Raudtee ministeeriumi ülesandel ringraudtee koos Rail Balticuga rajamise võimalust ning leidis selle võimaliku olevat. Koostati ka eskiisprojekt.

Harjumaa Omavalitsuste Liidu (HOL) tegevdirektor Joel Jesse pole Simsoni väljaütlemistega nõus.

"Hetkel on väga oluline, et Rail Balticu projekteerimise faasis tuleb arvestada Tallinna ümbersõiduraudtee vajadusega ning ühtlasi arvestada sellel trassil võimalike regionaalrongi peatuste asukohtadega. Kui Rail Balticu projekteerimise faasis jäetakse selle ettepanekuga arvestamata, võib lõunapoolse ümbersõiduraudtee realiseerimine osutuda tulevikus võimatuks," ütles ta.

Jesse märkis, et tegelikult oleks ringraudteega arvestamata jätmine lausa vastuolus nii üleriigilise kui Harju maakonnaplaneeringuga ning arvestamata jäetaks ka nii Harju maakonna kui Tallinna linna seisukohtadega. Kui Simson möönab, et ringraudtee on vajalik, aga seda koos Rail Balticuga valmis ei ehitata, tähendaks see tulevikus märkimisväärset lisakulu – näiteks tuleks ümber ehitada Euroopa Liidu raha eest valmis ehitatud Rail Balticu rajatised, leiab HOLi tegevdirektor.

"Tekib küsimus, kes vastutab tehtud kulude eest, kui Rail Balticu ehitusprojekti koostamisel pole ümbersõiduraudtee vajadusega õigeaegselt arvestatud, aga oldi eelnevalt selle vajadusest teadlikud," ütles Jesse.

Kui RB Rail AS kuulutas detsembri alguses Harju maakonna Rail Balticu ehitusprojekti koostamise hanke välja, siis selles ringraudtee võimalusega ei arvestatud.

Simson tahab täpsust

Jesse sõnul pole mõtet enam rääkida kahest trassialternatiivist, sest ainult lõunapoolse trassiga saaks kaubaveosed Ülemistelt ning tegelikult üldse Tallinnast välja. Ja see on oluline, kui arvestada inimeste hulka, mis tulevikus Ülemistet läbima hakkab. "Ülemiste piirkonna ja maakonna arengut silmas pidades ei ole mõeldav, et kaubarongid hakkavad tulevikus läbima rahvusvahelist ühisterminali," märkis Jesse.

Ringraudteed ei nähta vaid kaubavedude tarbeks, vaid sinna on HOL soovinud ka reisijatevedu ning kohalikke peatuseid. Simson kirjutab oma vastuses HOLi soovidele, et konkreetsed vallad (Kiili, Rae, Saku, Saue) pole sel teemal ise üldse sõna võtnud ning seetõttu ei saa praegu rääkida mingist täpsemast planeeringust, mis oleks vajalik ringraudtee ehitamiseks. "Miliseid reisijate mahte, mis kiirust ja milliste peatuskohtadega näete teie ja Tallinna lähivallad, keda see puudutab, Tallinna ümbersõiduraudteel? /.../ Palume, et ka Rae, Kiili, Saku ja Saue vald oma nägemuse esitaksid," kirjutas Simson, kelle sõnul oleks vaja, et vallad teataksid ka oma soovist rajada kohalikud peatused Rail Balticu trassile, sest nende kohta pole veel mingit rahastusotsust tehtud.

Jesse pole Simsoniga taas ühel meelel. "Kui riik soovib alustada Rail Balticu raudteel regionaalrongiliiklust, siis ta peab ikka ise nende peatustega tegelema ja seda juba raudtee rajamise faasis, mitte lükkama seda kohalike omavalitsuste õlgadele, ja sama kehtib Tallinna ümbersõiduraudtee osas," leidis HOLi tegevdirektor. "Täna korraldab ja vastutab raudteetranspordi eest ikka riik, mitte omavalitsused." ■

Harju arv

300 000

- Pakri Teadus- ja Tööstuspark kogub ühisrahastusplatormi Fundwise abil 300 000 euro eest investeeringuid laienemisetapi ettevalmistamiseks.

Lühidalt

Männikul avatakse uus Kaitseliidu kompleks

Kaitseliidu Harju malev ja Küberkaitseüksus avavad täna uued ruumid Tallinnas Männiku teel. Ehitustööd kestsid enam kui aasta. Uus keskus läks koos sisustuse ja käibemaksuga maksma kokku ligikaudu 7,1 miljonit eurot. Uusehitustena valmisid neli hoonet. Täiendavad ruumid on kompleksis Kaitseliidu peastaabi tagalakeskusele ja üldosakonnale. (HE)

Kose vallas hukkus elumaja põlengus mees

Häirekeskus sai teate tulekahjust Kose vallas Leistu külas möödunud pühapäeval kell 16.52. Päästjate jõudes põles elumaja lahtise leegiga ning katus oli juba sisse vajunud. Kustutustööde käigus leiti hoonest ka hukkunud mees. Sündmuse täpsemad asjaolud selgitab välja menetlus. (HE)

Allkirjastamine. Jõelähtme VV

Jõelähtme ja Maardu sõlmisid paisjärve kaitseks lepingu

14. detsembril allkirjastasid Jõelähtme vallavanem Andrus Umboja ja Maardu linnapea Vladimir Arhipov kahe omavalitsuse vahelise koostöökokkuleppe, mille eesmärgiks on säilitada, kaitsta ja edasi arendada Linnamäe paisjärve, Jägala joa ja Jägala jõe piirkonda. Paisjärve ohustab keskkonnaministeeriumi soov pais kaladele avada. (HE)

Inglipuuga koguti Harjumaal 127 kingitust

Heategevusprojekti Inglipuu kõik Harjumaa 127 kingitust on pakitud ja jõudmas omavalitsuse sotsiaaltöötajateni, kes pakid jõuludeks vähekindlustatud lasteni toimetavad. Abivajavate perede laste unistusi aitasid heategijad ellu viia ligi nelja nädala jooksul. Inglipuu on Maxima Eesti iga-aastane jõulueelne heategevusprojekt. (HE)

2019. aastal tõuseb töötasu alammäär 540 eurole

Valitsus kinnitas 2019. aasta töötasu alammääraks 540 eurot ja minimaalseks tunnitasuks 3,21 eurot. Töötasu alammäär tõuseb üheksandat aastat järjest. 2012. aastal oli töötasu alammäär 290 eurot, 2013. aastal 320 eurot, 2014. aastal 355 eurot, 2015. aastal 390, 2016. aastal 430 eurot, 2017. aastal 470 ning 2018. aastal 500 eurot. Määrus jõustub 1. jaanuaril. (HE)

Jõuluaeg EELK kirikutes

Ida-Harju praostkond

JÕELÄHTME

• Pühapäev, 23. detsember
11.00 4. advent. Kaasa teenib ansambel AnnabRe
• Esmaspäev, 24. detsember
17.00 jõuluõhtu
21.00 jõuluöö
• Teisipäev, 25. detsember
11.00 1. jõulupüha
• Kolmapäev, 26. detsember
11.00 2. jõulupüha

KOSE

• Reede, 21. detsember
9.20 Kose gümnaasiumi õpilaste jõulupalvus (1.–4. klass)
10.10 Kose gümnaasiumi õpilaste jõulupalvus (5.–8. klass)
11.00 Kose gümnaasiumi õpilaste jõulupalvus (9.–12. klass)
14.00 jõulujumalateenistus Kose Kodus
• Pühapäev, 23. detsember
11.00 advendiaja 4. pühapäev. Issand on lähedal. Jumalateenistus armulauaga
• Esmaspäev, 24. detsember
10.30 jõulujumalateenistus Paunküla hooldekodus
17.00 jõuluõhtu jumalateenistus. Kaasa teenib Kose kammerkoor
21.00 jõuluõhtu jumalateenistus. Kaasa teenib Kose kiriku pasunakoor
• Teisipäev, 25. detsember
11.00 1. jõulupüha jumalateenistus armulauaga
14.00 1. jõulupüha jumalateenistus Pickwa Miikaeli kabelis
• Pühapäev, 6. jaanuar
11.00 Kristuse ilmumise püha ehk kolmekuningapäev. Jeesus, maailma valgus. Jumalateenistus armulauaga
19.00 kontsert "Pimeduses helendab muusika" Lembi Mets (tšello) ja Kai Visnapuu (harf) pastoraadis

KUUSALU

• Esmaspäev, 24. detsember
16.00 ja 18.00 jõuluõhtu jumalateenistused
• Teisipäev, 25. detsember
11.00 esimese jõulupüha jumalateenistus

LOKSA

• Pühapäev, 23. detsember
11.30 advendiaja 4. pühapäeva jumalateenistus armulauaga
• Esmaspäev, 24. detsember
15.00 jõuluõhtu 1. jumalateenistus
17.00 jõuluõhtu 2. jumalateenistus
• Teisipäev, 25. detsember
11.30 1.jõulupüha jumalateenistus armulauaga
• Pühapäev, 6. jaanuar
11.30 kolmekuningapäeva jumalateenistus armulauaga

RANDVERE

• Esmaspäev, 24. detsember
14.30 jõuluõhtu jumalateenistus
• Teisipäev, 25. detsember
14.30 1. jõulupüha jumalateenistus

TUHALA

• Reede, 21. detsember
19.00 apostel Toomase päeva õhtupalvus talvekirikus
• Pühapäev, 23. detsember
12.00 jumalateenistus armulauaga, 4. advent. "Issand on lähedal" talvekirikus.
• Esmaspäev, 24. detsember
15.00 jõuluõhtu teenistus kirikus, Kerli Sild & Co
• Teisipäev, 25. detsember
12.00 Kristuse sündimispüha jumalateenistus armulauaga
• Kolmapäev, 26. detsember
19.00 esimärter Stefanose päeva õhtupalvus talvekirikus

Lääne-Harju praostkond

HARJU-MADISE

• Pühapäev, 23. detsember
13.00 4. advendi jumalateenistus armulauaga. Mängib Padise puhkpilliorkester
• Esmaspäev, 24. detsember
16.00 jõulujumalateenistus. Kaasa teenib koguduse segakoor
• Teisipäev, 25. detsember
13.00 1. jõulupüha jumalateenistus armulauaga. Kaasa teenib Piret Arikainen lastega
• Pühapäev, 6. jaanuar
13.00 kolmekuningapäeva jumalateenistus armulauaga talvekirikus

KEILA

• Reede, 21. detsember
10.00 Keila koolilaste jõulukontsert
• Esmaspäev, 24. detsember
16.00 jõuluõhtu jumalateenistus
18.00 jõuluõhtu jumalateenistus
• Teisipäev, 25. detsember
0.00 1. jõulupüha jumalateenistus armulauaga

PALDISKI

• Pühapäev, 23. detsember
11.00 advendiaja 4. pühapäeva missa
• Esmaspäev, 24. detsember
14.30 jõuluõhtu sõnajumalateenistus
• Teisipäev, 25. detsember
11.00 Kristuse sündimispüha missa

RISTI

• Reede, 21. detsember
10.00 Risti kooli jõuluhommik
18.00 Piparkoogiöö Risti koguduse noortele. Registreerimine
• Pühapäev, 23. detsember
13.00 4. advendi jumalateenistus Risti kirikus
• Esmaspäev, 24. detsember
16.00 jõuluõhtu jumalateenistus
• Teisipäev, 25. detsember
13.00 jõulupüha jumalateenistus. Kohvilaud kogudusemajas

SAKU

• Pühapäev, 23. detsember
15.00 4. advendi jumalateenistus armulauaga
• Esmaspäev, 24. detsember
11.00 jõululaupäeva perejumalateenistus (ilma armulauata)
• Teisipäev, 25. detsember
15.00 1. jõulupüha jumalateenistus armulauaga
• Pühapäev, 6. jaanuar
15.00 Kolmekuningapäeva jumalateenistus armulauaga

Tallinna praostkond

VIIMSI

• Pühapäev, 23. detsember
11.00 4. advendi jumalateenistus armulauaga
• Esmaspäev, 24. detsember
17.00 jõuluõhtu liturgiline jumalateenistus. Muusikaga teenib kaasa koguduse kammerkoor
• Teisipäev, 25. detsember
11.00 jõulupüha jumalateenistus armulauaga
13.00 jõulupüha jumalateenistus armulauaga Rohuneeme kabelis

"Vildist kindad on head, sest peavad hästi sooja ning ei lase vett sisse," ütleb Aivi Hiibus. 2x Allar Viivik

"TUNNEN MÕNU SELLEST, ET SAAN KODUS TEGUTSEDA"

Raasiku naine teeb ise vildist talveriideid

KÄSITÖÖ

Allar Viivik
allar@harjuelu.ee

Aivi Hiibus on Raasiku vallas nähtavalt toimetanud kümmekond aastat. Paljud seostavad temaga Arukülas tegutsevat Vildivillat ja sealset söögikohta. Kuid viimasel ajal on naine pühendunud kõikvõimalike vildist riideesemete valmistamisele.

Vildimood on meistri sõnul tavamoest veidi teistsugune. Ehk veidi 19. sajandi viktoriaanliku stiili moodi.

Aivi Hiibus näitab Arukülas enda valmistatud riideid ning muudki käsitööd. "See on kõik minu jõululaada väljapanek, mille ma enda kodus olen valmistanud," räägib naine. Ta lisab, et alustas Aruküla Vildivillaga seitse aastat tagasi. Tänaseks on naine villas tegutsemisest loobunud ja toimetab enda pisiettevõttega Pehmus.

"Toimetan kodus. Tunnen mõnu sellest, et saan kodus tööd teha ja tegutseda. Süda on rahul. Kahjuks ei mahu ma enda vildihunnikuga enam kööki ära, kuigi köök on suur," ütleb Aivi Hiibus. "Igasugu töö pudru-mudru on palju. Otsingi praegu kohta, kus edaspidi tegutsema hakata."

Kuni uut peavarju pole leitud, toimetab Hiibus endiselt kodus. Tema tooted on valmistatud Eestimaa lammaste villast. Täpsemalt hangib ta kõik vajaliku Põlvamaalt Süvahavva talu vabrikust.

"Kohal ma seal ei käi, vill saadetakse Raasiku valda postiga," seletab Hiibus.

Tema sõnul on Süvahavva Eesti vanim töötav villavabrik, mis asub koos muuseumiga Võhandu jõe ääres ürgorus. "Koht on ilus, villa aus," jagab Hiibus kiitust.

Eesti oma parim

Meriinovilla Aivi Hiibus ei kasuta. "See on pärit Austraaliast ja Uus-Meremaalt. Aga kuidas neid loomi seal peetakse, on päris kole. Eestis on lammas justkui lemmikloom ja ma tean, et siin on nad hästi hoitud," lisab Hiibus. Mingil juhul ei pea vill olema eesti maatõugu lamba oma. Väga hea on ka kihnu lamba vill. "Pehme ja väga tore," lisab Hiibus.

Kui 4–5 kilo kraasvilla on Kagu-Eestist Raasiku valda jõudnud, siis alustab naine tegutsemist. Seda koos abilisega. "Lõikan riided kehasse. Pitsid, satsid ja muud lähevad ka peale," ütleb Aivi Hiibus. Pitse ja satse ostab ta kauplusest, kapuutse hangib mitmetest taas- ja uuskasutustest.

Praegu valmistab meister veste, jakke, kampsuneid, seelikuid, jooga- ja meditatsioonimatte ja villased kindaid. "Need on väga head ja soojapidavad. Vihmaga ei lähe kindad ka märjaks. Mulle meeldib vilt," kiidab Aivi Hiibus. Varem on ta valmistanud ka mütse, susse ja kotte. Kõikidele riietusesemetele valmistab naine ise keraamilised nööbid. Ja nendel on sõna "Armastus!". Jakil või vestil on ka koos nööbiga varutasku, sest neid kauplustest osta ei saa.

Hinnad on kõrged

Kuidas äri läheb ning kus Aivi Hiibus enda tooteid müüb? "Ei virise ega kurda. Alati võiks olla parem. Ega need ei ole kõige odavamad tooted ning kauplusekettidesse neid väga müügile ei võeta. Jakid maksavad veidi üle 400 euro, teised asjad 200–300 eurot," vastab Hiibus.

"Mütse olen teinud, aga enam ei tee. Olen ka susse ja kotte valmistanud, aga enam mitte."

"Eestis on lammas justkui lemmikloom ja ma tean, et siin on nad hästi hoitud."

Kindlasti on Pehmuse riided müügis Rottermanni kvartalis, kaupluses Agan. Samuti kuulutab Facebookis, Instagramis ja üleilmsel käsitöö müügileheküljel.

"Viimati olin müümas mardilaadal. Suvel müüsin ka Kihnus, Saaremaal, Haapsalus, Viljandis ja Pärnus. Viimasel kahel hansalaadal," lisab Hiibus. ■

Kose valla väike vapper jõulupuu koos valguskeradega.

Maardu kuuse paigaldamine. 2x erakogu

KALLEIM KUUSK ON MAARDU LINNAS

Kus on sinu kodukohas jõulukuusk?

JÕULUD

Andres Tohver
andres@harjuelu.ee

Jõulude ajal tuuakse kuused tuppa, aga kuuski paigaldatakse ja ehitakse ka omavalitsuste keskustes. Harju Elu uuris, millised kohad need on ja palju aktsioonid maksma lähevad.

"Maardu linna peakuusk on paigaldatud traditsiooniliselt Kellamäe parki ning selle toomise, paigaldamise ja demonteerimise kulud on umbes 2000 eurot," selgitas avalike suhete juht Jelena Katsuba.

"Peakuusk on 17 meetrit pikk ning selle on toonud OÜ Maardu Linnavarahooldus. Kuusk paigaldati 26. novembril ja demonteeritakse 13. jaanuaril. Peakuuse ehtis ilutulede ja iluehetega firma Adam BD AS," lisas Katsuba.

Loksa linna keskväljakule toodi tänavu 15-meetrine kuusk. "Linna enda töömehed aitavad alati kuuse tuua ja paigaldada, kasutame toomiseks spetsiaalset tehnikat," selgitas abilinnapea Hilleri Treisalt. Puu toomine, paigaldamine ja elektriküünaldega kaunistamine maksis 1000 eurot. Kuusk on ehitud esimesest advendist kuni kolmekuningapäevani.

Saue linna kuuse kõrgus jääb 11–13 meetri piiresse. "Puu ise on pärit Lääne maakonnast Kuke külast Muntsi talust. Kuuse transport ja paigaldus läks kokku maksma 1700 eurot. Jõulukuusk sai püsti Saue Keskuse parki 20. novembril. Puu kaunistati tuledega 22. novembril. Kaunistused eemaldatakse jaanuari keskel," selgitas vallavanem Andres Laisk.

Viimsi vald tõi vabaõhumuuseumi hoovi 12-meetrise kuuse. "Kuusk koos transpordi ja paigaldusega maksab vallale 360 eurot," selgitas valla kommunikatsioonijuht Elis Mäeots. Kuuse tõi ja ehtis KH Energia-Konsult AS, kes on ühtlasi valla tänavavalgustuse käidukorraldaja. Puu on ehitud esimesest advendist kolmekuningapäevani.

Anija valla keskne jõulukuusk toodi Kehras Keskuse tänava äärde, mis koos paigalduse ja ehtimisega maksis 700 eurot. "Puu on umbes 10 meetri kõrgune ja selle organiseeris kohale vallas haljastusega tegelev OÜ Ahm. Eheteks on värvilised tuled, mis põlevad alates 30. novembrist," täpsustas infospetsialist Lilja Piibeleht-Tarassov.

Kasvavad puud

Saku vald otsustas, et tänavu saab keskseks jõulupuuks Saku turuplatsi kõrval kasvav 14,7 meetri kõrgune puu. Seda kaunistavad nii väikesed kui suured LED tuled.

"Puu on ehitud alates 26. novembrist kuni 20. jaanuarini," selgitas avalike suhete juht Victoria Parmas.

Looduslikult kasvavat kuuske kasutab ka Raasiku vald. 15-meetrine puu sirgub Aruküla alevikus. Vallavanem Andre Sepa sõnul on kuusk ehitud esimesest advendist kolmekuningapäevani.

Keila linna keskne jõulupuu paikneb Keskväljakul. "Kuuse kõrgust ei ole viimasel ajal mõõdetud, *ca* 10–11 meetrit. Ta on istutatud puu," selgitas linna pressiesindaja Valdur Vacht. "Puu sai ehtesse esimeseks advendiks ja tuled on peal ilmselt kuni kolmekuningapäevani. Ehitud on lampidega, ehtisid AS Keila Vesi inimesed."

"Kuusalu valla keskne jõulukuusk on Kuusalu kiriku juures kasvav kuusk, kuhu me paneme igal aastal advendiajaks elektriküünlaid. Spetsiaalset n-ö keskset kuuske me eraldi toonud ei ole," ütles kommunikatsioonijuht Ere Uibo.

Kiili valla statsionaarne jõulukuusk, milleks on tegelikult ebatsuuga, paikneb Kiili alevis vallamaja parkla servas. "Puu ehitakse enne esimest adventi, seda teeb valla käidukorraldaja koostöös vallavalitsusega," rääkis vallavanem Aimur Liiva.

Kose valla keskne jõulukuusk asub Kose alevikus Pikal tänaval keskväljaku ääres. Eelmisel aastal istutatad puu on praegu 4,65 meetrit kõrge.

"Kuusk ehiti enne esimest adventi väikeste tuledega. Lisaks on kuuse kõrval kaks valguskera läbimõõduga 1,6 meetrit. Kuusk on valgustatud kolmekuningapäevani," selgitas valla haldusjuht Andres Lutsar.

Keskset kuuske pole

Jõelähtme vald on lasknud ehtida seitse kuuske, millest viis paiknevad Loo alevikus, üks Kostivere alevikus ja üks Neeme külas.

"Kõik ehitud kuused on looduslikud," rõhutas vallavanem Andrus Umboja. Puud on ehitud esimesest advendist kolmekuningapäevani.

"Lääne-Harju vallas sellist keskset ülevalla jõulupuud ei ole, kuhu vallarahvas saaks kokku koguneda. Küll on üle valla mitu jõulukuuske erinevates asulates: Paldiskis, Padisel, Vasalemmas, Kloogal, Niitväljal ja mujal. Mõni on suurem, mõni väiksem. Uhkeim jõulukuusk on vast Vasalemma alevikus Jaama teel, rahvakeeli kuuseplatsil kasvav kuusk. Puu sai elektrituledega ehitud esimeseks advendiks. Padisel on ehitud hoopis kadakas," selgitas vallavalitsusest Egle Kaur.

Harku vallas samuti ühtset keskset jõulukuuske ei ole. "Küll aga alustasime uut traditsiooni – advendiküünla ja jõulurahu küünla süütamine. Selle raames süüdatud küünlatuli laternas särab igapäevaselt vallamajas ning on käinud detsembri jooksul meie valla erinevatel sündmustel," rääkis Liina Rüütel.

Sarnane on olukord Rae vallas. "Rae vallas keskset kuusepuud ei ole, aga oleme iga aasta jõudumööda kaunistanud asulate keskustes seal juba looduslikult kasvavaid puid ja tegime seda ka tänavu," teatas vallavanem Mart Võrklaev. ■

Vabadussõja lahinguid meenutatakse peatselt Kuusalus ja Kehras

Saja aasta möödumist 1919. aasta alguses peetud vabadussõja murdelahingutest peetakse aasta alguses meeles Kuusalus ning Kehra lähedal asuva Lahinguvälja mälestussamba avamisega.

Allar Viivik
allar@harjuelu.ee

Kuusalus alustatakse murdelahingute 100. aastapäeva trähistamist neljapäeval, 3. jaanuaril. Kell 14 avavad Soome kaitseminister Jussi Niinistö ja saatkonna esindajad kalmistul Vabadusristi kavaleri Aukusti Tuomineni hauatähise. Vabadussõja mälestussamba juures tseremoonial räägib parlamendi aseesimees Enn Eesmaa.

Kell 15 algab Kuusalu kirikus mälestusteenistus. Kõnelevad Soome kaitseminister ning tema Eesti kolleeg Jüri Luik. Teenib EELK peapiiskop Urmas Viilma ning laulab Tallinna Ülikooli meeskoor.

Aastaid on peetud plaane taastada Kehra lähedal Lahinguväljal asunud üks vabadussõja suuremaid mälestusmärke. Tänaseks on selge, et 30 graniitblokist koosnev sammas avatakse uue aasta kolmekuningapäeval. Tseremoonia algab kell 11 ja sellest võtab osa ka vabariigi president Kersti Kaljulaid. Eelmisel nädalal laoti sammas raudteepeatuse kõrval ka üles.

Samba osad valmistati Kiili vallas Paekna külas tegutsevas OÜ Renott Kivi angaaris ja kivihoovis.

"Kokku toodi Soomest 49 tonni graniiti. Varu peab olema, sest näiteks ühel kivil oli sees must laik. Samba kogukaal on 26 tonni," seletas Virkkunen.

Sammas asub Kehra linnast viis kilomeetrit idas, Lahinguvälja peatuse juures. Just seal purustas 4. jaanuaril 1919 Tallinna poolt startinud soomusrong idast peale tunginud punaväe üksused.

Eelmine monument püstitati sinna sügisel 1939 Ernst Jõesaare projekti järgi. See plaaniti avada 23. juunil 1940. Pärast sõda sammas hävitati, selle tükke on uue monumendi ümbruses aga siiani.

Novembri lõpus valmis Tapa veduridepoos soomusrong nr. 7. Jaanuari alguses saabub rong Ida-Harjumaale, et tähistada oluliste lahingute juubelit. 4. jaanuarist kuni 5. jaanuarini peatub koosseis Kehras. 5. jaanuaril kell 11 algab raudteejaamas ajalookonverents ning õhtul kell 19 rahvamajas tantsupidu. 6. jaanuaril on rong Lahinguväljal, kus avatakse monument ja toimub näidislahing. Samal õhtul kell 16 peatub soomusrong aga Aegviidus. ■

Vaata galeriid www.harjuelu.ee

Raudtee ääres Lahinguvälja peatuse kõrval asunud mälestusmärk on nüüdseks taastatud. Allar Viivik

Stera tehas Allikul. 1Partner

Stera avas Allikal tehase uue etapi

Soome metallitööstusettevõte Stera avas Saue vallas Allika tööstuspargis asuva tehase kolmanda etapi ning kokku töötab nüüd 12 000-ruutmeetrises tootmises 150 inimest.

Tööstuse avamist nõustanud 1Partner Kinnisvara Soome klientide konsultandi Juha Ajakaineni sõnul rajati tehas kolmes etapis. "Viimane etapp pidi valmima 2020. aastal, kuid ettevõttel läheb hästi ja seetõttu otsustati koguvõimsus plaanitust varem käivitada," rääkis Ajakainen.

Juha Ajakaineni sõnul on Soome majandus heas seisus ning tööstuste huvi Eestisse kolimise või laienemise vastu endiselt olemas.

"Eesti kvalifitseeritud tööjõud ei ole Soomest palju odavam ning see pole enam peamine argument, miks siia kolitakse. Pigem räägib Eesti kasuks sobivam logistiline ühendus – toodangut ei pea ilmtingimata laevaga eksportima," rääkis Ajakainen.

"Liikujaid oleks ilmselt enamgi, kui Harjumaal oleks rohkem korralikke tootmiseks sobivaid pindasid. Puuduse tõttu peavad tööstused hakkama pahatihti endale ise tehasehooneid ehitama, mis nõuab suurt planeerimist ja investeerimist. Pigem vaadatakse üüripindasid, et tegeleda oma põhiala, mitte kinnisvaraarendamisega," ütles Ajakainen ja lisas, et otsib praegugi sobivat pinda mitmele Soome tööstusettevõttele.

Stera Grupp tegeleb mehaaniliste ja elektrimehaaniliste seadmete ning komponentide seeriatootmisega. Ettevõte pakub kahes riigis tööd enam kui 800 inimesele. ■ (HE)

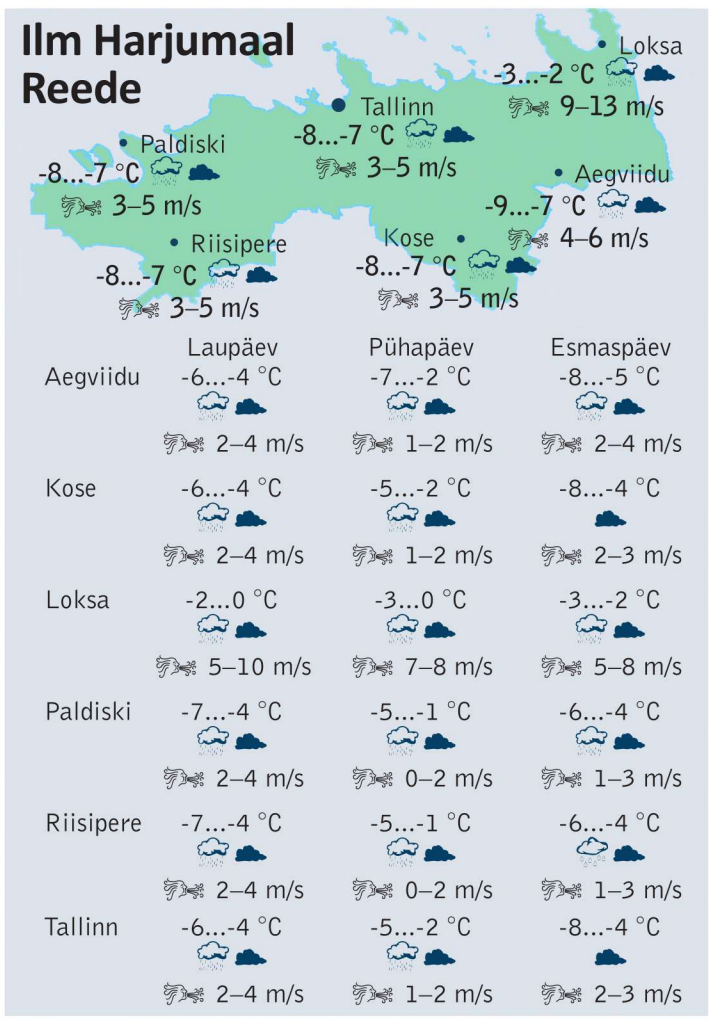

Harju Elu
www.harjuelu.ee
Vastutav väljaandja Ülo Russak 631 1456
Peatoimetaja Marko Tooming 646 2215
Toimetus Allar Viivik, Andres Tohver 646 2215, 5554 0683
Küljendus Lauri 'PL' Lumiste 646 2215

Müügijuht Tea Õispuu 646 2214, 5562 5500
Postiaadress. 11317 Tallinn, Pärnu mnt 139E/11, e-post info@harjuelu.ee

Astu läbi Pärnu mnt 139E/11, II korrus, tuba 23, kell 10–16
Maakonnaleht

Harju Elu, tellimisindeks 69 841
Trükk AS Printall
Reklaami sisu ja lugejakirjades toodud seisukohtade eest toimetus ei vastuta. Reklaamide laekumise tähtaeg reedesesse lehenumbrisse on neljapäeval kell 12.00.

LINNAPEA AASTALÕPU INTERVJUU

"Ehk 2020 võivad kõik linnas

TALLINN

Ülo Russak
ylo@harjuelu.ee

Kümme aastat tagasi tegi toonane Savisaare juhitud Tallinna linnavalitsus kõigile Harjumaa lähiümbruse omavalitsustele ettepaneku ühineda linnaga, moodustada üks suur omavalitsus, kus siis "kuldse ringi" vallad oleksid Tallinna linnaosad.

Kõik omavalitsused keeldusid. Maardu toonane linnapea, legendaarne Georgi Bõstrov saatis Savisaarele kirja, et Maardu ühineks küll, aga tema (Bõstrov) on juba liiga vana, et hakata Tallinnat juhtima.

Kas tänane linnavalitsus Taavi Aasa juhtimisel on veel mõne omavalitsusega ühinemist kaalunud?

Tallinna linnapea Taavi Aas: Teema oli linnavalitsuses taas üleval läinud aastal enne haldusreformi, kaalusime siis, kellele ühinemisettepanek teha. Üldiselt on Tallinna lähiümbruse vallad piisavalt suured ja tugevad, saavad iseseisvalt hakkama. Aga et Kiili vallal ei olnud nõutavat 5000 elanikku sel hetkel registris, siis kaalusime tõsiselt teha ühinemisettepaneku Kiilile. Kiili vallavalitsuse vastus oli ühene: pingutame, mis suudame, et see 5000 elanikku täis saada ja iseseisvana jätkata. Aga plaan B oli meil olemas – kui Kiili poleks nõuet täitnud, oleks ta täna tõenäoliselt Tallinna linnaosa. Kuigi saime juba siis aru, et see on pigem teoreetiline variant.

Oleme nii kokku kasvanud, et väita,et keegi elab kellegi arvel, pole poliitiliselt korrektne. Harjumaalased käivad Tallinnas tööl ja vastupidi.

Kuidas näete täna koostööd lähiümbruse omavalitsustega?

Ei arva, et lähitulevikus tuleks jälle haldusreform ja valdadele seatakse ette mingid numbrid ja sunnitakse suurlinnaga ühinema. Tallinn ja lähiümbruse vallad on oma tegevustelt nii läbipõimunud, et mina näeksin pigem sellist koostööd, nagu see on Suur-Helsingis. Ühine peaks olema meil transpordisüsteem, ühise plaani järgi ehitame juba kergliiklusteid, ühiselt peaksime välja ehitama Tallinna väikese ringtee. See toob tulu nii valdadele kui linnale. Plaan on koostöös, mitte ühinemises. Ühinemisettepanekut tänane Tallinna linnavalitsus kellelegi teha ei kavatse.

Kas Teil on ka mingi isiklik seos Harjumaaga?

Mul otsest isiklikku seost ei ole, pärast maaülikooli lõpetamist Tartus sattusin Põltsamaale, nii et pean ennast rohkem Kesk-Eestiga seotuks. Aga loomulikult on Harjumaal palju ilusaid kohti, mida vabal ajal külastan. Olgu need siis meie joad või ajaloolised mõisad, mis tänaseks kõik ilusa näo restauraatoritelt pähe saanud.

3x Ülo Russak

Kas saab öelda, et mõni omavalitsus elab teise arvel, Tallinn Harjumaa arvel või vastupidi?

Oleme nii kokku kasvanud, et väita,et keegi elab kellegi arvel, pole poliitiliselt korrektne. Harjumaalased käivad Tallinnas tööl ja vastupidi. Ka Harjumaale tekib töökohti järjest juurde, mille hõivavad tallinlased. Kunagi käidi välja idee, et tulumaksu laekumine võiks sõltuda nii töökui elukohast. Mulle tundub,et ideel oleks jumet, idee oleks lahendus ka sellele, kui omavalitsustel pole huvi töökohtade loomise vastu, sest ettevõtete maksud ei laeku kohalikku omavalit-

tasuta sõita...”

omavalitsuliiduga, samuti ühistranspordikeskusega. Ühistranspordiga peame tõsiselt mõtlema, kuidas edasi minna. Praegu on meil kaks liinivõrku, on Tallinna linna liinivõrk ja on Harjumaa ühistranspordi võrk. Kuna paljudel inimestel on töö või elukohad linna piiri taga, siis Tallinna liinivõrk peaks ulatuma ka linna taha. Siin on kaks aga. Naaberomavalitsused pole valmis panustama Tallinna linna liinivõrku. Aga võiksid seda teha.

Samas – kui läheme oma liinidega linnapiiridest välja, siis hakkame ära võtma Põhja-Eesti ühistranspordikeskuse kliente. Hakkame ära võtma nende tulu. Siin on vastuolu meie vahel.

Mina arvan et mitte väga kauges tulevikus peaks olema meie võrk üks tervik. See oleks reisijatele mugavam ja otstarbekam.

Kas linnavalitsuses on jutuks tulnud, et Tallinnas saaksid tasuta sõita ka teiste maakondade inimesed.

Oleme arutanud seda linnavalitsuse tasemel. Millal see juhtuda võib, on raske prognoosida. Sel lihtsal põhjusel, et Tallinn ei saa oma ühistranspordi korraldamisel riigilt mingit dotatsiooni. Tallinna liinivõrku hoitakse üleval Talllinna maksumaksja rahaga. Ülejäänud Eesti saab tasuta sõiduks rahastuse riigilt. See tähendab, et tallinlased panustaksid ka kogu ülejäänud inimeste veosse. See on ka põhjus, miks me pole pakkunud ülejäänud Eestile tasuta ühistransporti. Oleme seda arutanud, et kõik sõltub sellest, kas riik ehk ülejäänud maksumaksjad on nõus panustama tasuta ühistransporti. Kui selline kokkulepe saavutatakse, siis see on tehtav. Rääkides ajagraafikust, siis see sõltub järgmisest valitsusest. Kõige varem võib tasuta transport kõigile Eestimaa elanikele tulla 2020, uuel eelarveaastal.

Kas Teid kui tõelist Eestimaa patriooti, riigimehelikult mõtlevat linnapead ei häiri Tallinna ja lähiümbruse kiire kasv, samal ajal kui ülejäänud piirkonnad inimestest tühjenevad?

Pregu elab Talliinnas ligi 450 000 inimest. Registrite korrastamisega see arv mõnevõrra langeb. Samas ei tohi unustada, et Tallinnas on elanud ka pool miljonit inimest...

See oli siis, kui siin olid Nõukogude sõjaväelased, samuti olid Maardu ja Saue Tallinna linnaosad. Nüüd on Tallinna elanike arv viimase 13 aastaga kasvanud 50 000 inimest. Ja kasvab tõenäoliselt järgmise 13 aastaga veel teist sama palju. Nii et Tallinn saab jälle poole miljoni linnaks.

Kas see Teid ei häiri, et mujal maa tühjeneb?

See on kogu maailmas niimooodi. Töökäte vajadus maal väheneb. Praegu teeb üks masin ära selle, mida vanasti tervele kolhoosibrigaadilegi üle jõu käis. Põllud on meil haritud, metsa lõigatakse isegi natuke liiga palju. Nii et töökätest meil maal puudu pole. Ja elamised on korras.

Sõites mööda Eestimaad, näed kui ilus see on. Ja tema pealinn Tallinn. ■

susse. Kui aga üksikisiku tulumaks jaotada, siis on see teostatav.

Kuidas hindab Tallinna linnavalitsus koostööd Harjumaa omavalitsusjuhtidega?

Teeme koostööd Harjumaa

Viimsi Market. Internet

Viimsi raamatukogu kolib kaubanduskeskusse

Viimsi vallavolikogu kiitis selle nädala alguses heaks valla raamatukogu ülekolimise kaubanduskeskusesse Viimsi Market. Uued ruumid avatakse lugejatele järgmisel aastal.

Viimsi raamatukogu on uusi ruume oodanud juba viimased üheksa aastat. Praegu rendib raamatukogu ruume Rannapere Pansionaat ASilt. Kokku saab raamatukogu kasutusse 2 688 m², lisaks avatud suveterrass suurusega 317,7 m².

“Praegused raamatukogu ruumid on jäänud väikeseks, laienemisvõimalusi ei ole, täna asuvad peaaegu pooled raamatud suletud hoidlates ja lugejad neid ei näe, kohallugemise kohad puuduvad ja lastenurk on vaid 9 m². Ka pansionaat ootab juba ammu ruumide vabanemist, kuna valla eakad vajavad päevahoiuteenust, mida saaks antud ruumides pakkuda peale vajalikku ümberehitust,” teatati Viimsi vallavalitsusest.

Raamatukogu kaubanduskeskusse kolimise vastu on häälekalt protesteerinud volikogu opositsioon, kes nõuab, et raamatukogu saaks endale uue maja, mitte ei peaks kolima kaubanduskeskusse, kellele Viimsi vald hakkab kuus maksma ERRi andmetel umbes 23 000 eurot renditasu, millele lisanduvad käibemaks ja kommunaalkulud.

Viimsi raamatukogu on Harju maakonna rahvaraamatukogude seas parimate näitajatega raamatukogu. Kui 2017. a kasvas kogu maakonnas lugejate arv 1007 siis Viimsi osa sellest oli 767 uut lugejat. Viimsi raamatukogu registreeritud lugejate arv on 8449, keskmiselt 308 külastust päevas. ■ (HE)

Jõelähtme vallavanem nõuab lastele tasuta rongisõitu

Jõelähtme vallavanem Andrus Umboja saatis oktoobri lõpus majandus- ja taristuminister Kadri Simsonile pöördumise, kus tahab teada, millal lõpetatakse bussiga ja rongiga liiklevate laste ebavõrdne kohtlemine ning kehtestatakse nulleurone pilet ka rongide linnalähiliinidel.

Marko Tooming
marko@harjuelu.ee

Umboja sõnul on vallavalitsuse poole pöördunud mitmed lapsevanemad, kelle sõnul ei võimalda avalik bussitransport nende lastele mõistlikku kooli-kodu vahel sõitmist, põhjuseks varased sõiduajad või ümberistumised.

“Seetõttu on mitmetes piirkondades mõistlik kasutada avaliku bussitranspordi asemel rongi. Kuivõrd bussisõit on Harjumaal koolilastele avalikel bussiliinidel tasuta, siis soovivad lapsevanemad samasuguseid võrdseid tingimusi ka rongide kasutamisel, vastasel korral on tegemist laste ebavõrdse kohtlemisega,” kirjutas vallavanem.

“Leiame, et laste võrdne kohtlemine on igati õigustatud nõudmine, ning kuivõrd laste 0-eurose piletihinna dotatsioon bussitranspordile tagatakse riigieelarveliste vahenditega ning linnalähirongi liiklust tellib ja doteerib samuti riik, siis tuleks vastavad vahendid leida riigi dotatsiooni arvelt,” seisab pöördumises.

Simson vastas Umbojale möödunud nädalal, et kui probleem esineb ühe valla ühistranspordis, siis on mõistlik probleemi lahendamist alustada vallast ja mitte muuta üleriigilise mõjuga raudteesüsteemi korraldust.

“Tasuta rongisõit üle Eesti tooks kaasa riigieelarvest täiendava toetuse eraldamise vajaduse mahus, mis üksnes Jõelähtme valla ühistranspordi probleemide lahendamiseks ei ole mõistlik lahendus. Väikese nõudlusega sõiduvajaduste rahuldamise esmaseks lahenduseks on siiski bussitransport, mille sõiduaegasid ning liikumissuundi on võimalik oluliselt odavamalt ning kiiremini vastavalt Jõelähtme valla vajadustele sobivaks kujundada,” kirjutas minister vastuses.

Simson soovitas Jõelähtme vallal koostöös Elroniga doteerida oma valla elanike piletihindu raudteel, nagu on teinud Saue, Raasiku ja Saku vald. ■

Arvamus

Vaba ja ühtehoidev ühiskond

Ann Räämet
Isamaa eestseisuse liige

Varsti on käes jõulud, aeg mõtisklusteks. Uurisin noorte käest, mida nemad arvavad pensionipõlvest.

Selgus, et noored ei tee enda pensionipõlveks pikaajalisi plaane ja täna kehtiv sundsäästmise nõue õõnestab nende tuleviku-väljavaateid. Meie noored ja noored perekonnad teavad, et eduka tuleviku nimel tuleb esmalt tegeleda tänaste väljakutsetega.

Noored on võrreldes vanema põlvkonnaga arvestanud rohkem kohustusega ise enda eest lõpuni seista. Igaüks neist on võimeline langetama valikuid ja tagajärgede eest ka vastutama. Pension aitab neid, kes enam tööd teha ei saa ning seda hüve oleme me võimelised pakkuma ainult siis, kui meil on piisavalt töökaid ja haritud inimesi.

Mitu kodu

Miks me mõtleme pensionipõlvest rääkides ainult tänastele pensionäridele? Me peaksime mõtlema ka neile, kes lähevad pensionile 30–40 aasta pärast. Head pensionit tulevikus ei taga see, kui panna täna natukene raha kõrvale. Investeeringud on need, mis tagavad meile tuleviku hea pensioni. Kui me lubame inimestel investeerida oma haridusse ja oma lastesse, loob see rahvuslikku rikkust, mille vilju saavad lõigata kõik tulevased pensionärid.

Kaasajal võib inimesel olla mitu kodu – lapsepõlve kodu, õpingute aegne kodu, oma pere kodu ja pensioni aja kodu. Esimese kolme koduga on selge, mida nad tähendavad aga mida tähendab pensioni aja kodu.

Kõige raskem on eakal inimesel siis kui ta on jäänud üksi. Eestis on kahjuks nii, et mees lahkub siit ilmast varem kui naine ning üksinda jäänud pensionär on tihtipeale oma muredega üksi. Üksi elava pensionäri toetus on abiks, kuid see ei tohiks jääda ainukeseks toetusmeetmeks.

Tsitaat ühelt üksi jäänud naiselt: “Pärast abikaasa surma jäin üksinda neljatoalisse korterisse. Leidsin, et oma pensionist seda korterit ülal pidada ei suuda. Ma vahetasin oma suure korteri väiksema vastu, kus oli olemas kõik eluks vajalik ja olen oma otsusega igati rahul. Ma ei olnud oma tutvusringkonnas ainuke, kes pidi selle probleemiga silmitsi seisma ning kindlasti ei jää ma viimaseks.”

Igaüks tuleb toime

Me peame tagama, et inimesed, kes tulevad üldjoontes oma igapäevaste tegevustega ise toime, saaksid iseseisvat elu võimalikult kaua jätkata. Hetkel on meil olemas vabatahtlike ühendusi ja teenuseid, mille abil kaasatakse aktiivseid kogukonna liikmeid. Need tublid inimesed aitavad abivajajaid transpordi ja majapidamistöödega, kuid sellised ettevõtmised sõltuvad alati vabatahtlike olemasolust ning inimese elukohast.

Tuleb lähtuda põhimõttest, et kõikidel inimestel on õigus elada oma kodus niikaua kui võimalik, osaleda ühiskonnaelus ja tunda ennast ühiskonna täisväärtuslike liikmetena.

Asutusepõhine hooldus peab jääma viimaseks võimaluseks, kuid olemasolevad hooldekodud peavad olema kodu sarnased, võimalikult inimese või tema lähedaste elukoha lähedal ning teenuse maksumus ei tohi olla teenuse saamisel takistuseks.

Põhjamaa inimestena tajume talvekuudel väga selgelt, kui rusuv võib olla pimedus. Me igatseme valgust ja otsime seda. Lisaks füüsilisele pimedusele on meie ümber veel vaimne pimedus – sõjad, vägivald, kuritegevus, sõltuvused, petmine, valetamine jne. On oht langeda lootusetusse ja masendusse. Samas üks hea tegu või hea sõna võib selle lootuse taastada nagu ka küünlaleek – kuigi see on väike, võidab see ometi pimeduse ja paistab kaugele.

Süüdakem siis ka armastuse leek ning otsigem võimalusi, kuidas jagada sellel ootuseajal soojust ja valgust nendega, kes seda kõige enam vajavad – nii kodus kui kaugemal.

Jagades armastust, märkame, et ka meie südametesse tuleb valgus. ■

Aita Tammeorg ja Rampsu lugemisriiulid. 2x Allar Viivik

Kehra raamatukogule laste lugemiskeskus Rampsu

Heategevusfond Aitan Lapsi andis novembri lõpus raamatukogudele üle erilised laste lugemiskeskused Rampsu. Harjumaal on riiulid üles seatud Kehra kogus.

Allar Viivik
allar@harjuelu.ee

Tuntud lastekirjaniku Mika Keräneni loomingu põhjal endale Rampsu nime saanud lugemiskeskused hakkavad olema üle Eesti 26 raamatukogus. Rampsud said teoks Aitan Lapsi heategevusfondi kaudu taaraautomaatidel oleva kultuurinupu annetuste abil. Erilise disainiga Rampsud valmisid Eesti Kunstiakadeemia kursusetöö raames disainerite Ellen Rannametsa ja Liina Kurvitsa käe all. Lugemiskeskustesse paigutatavate raamatute valiku pani kokku Eesti lastekirjanduse keskus.

Kehra keskusest rääkisid valla raamatukogu direktor Tiina Nõlvak ja koguhoidja Aita Tammeorg. "Rampsu on kuum teema. Idee on pärit Soomest, kus nendel toimib see süsteem mõnda aega ning väga edukalt. Keskus tähendab koostööd koolide ja haridusministeeriumiga ning eesmärk on tuua õpilasi raamatu juurde," ütles Nõlvak. "Et nad teaksid, mis raamat on, mida lugeda ja kuidas lugeda."

Riiul toodi Kehrasse kuu alguses, tööle hakkab see 7. jaanuarist. Programm kestab uue aasta maikuuni.

Viltused riiulid

Aita Tammeorg ütles, et Rampsu keskuse valged riiulid on kiiksuga. Osa vahesid on kaldu ning olemas on ka väikesed kollased kapikesed-sahtlid, kuhu saab raamatut panna. Kirjandusest on kindlasti valikus mõne soomlase või Soomes elava kirjaniku looming. Loomulikult Eesti paremik ja uudised. "Meie tahaks rohkem koostööd koolidega. Et nad teaksid, mis meil on. Ja meie seda, mida nad loevad ja milises klassis," selgitas Tammeorg. Programmiga kaasnevad ka lugemispass, teematunnid, mängud ja parimatele ka diplomid.

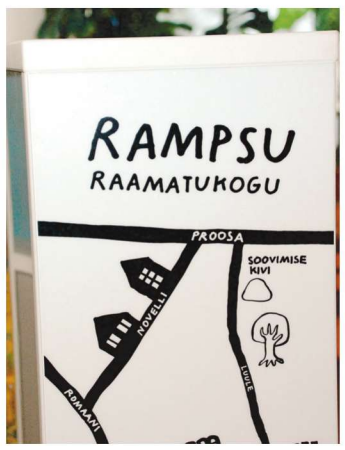

Riiulid on kujundatud logodega ning osa neid on viltused.

Kuidas Kehra ja teistel Anija valla raamatukogudel läheb? "Et praegusele vallavanemale ja -valitsusele jaguks tervist ning jõudu. Kultuuri ja haridust toetataksse Anijal väga," ütlesid töötajad. Nende sõnul on ammune plaan koondada kõik kultuuriasutused kunagi ühe katuse alla.

Praegustes ruumides ehk vallamaja esimesel korrusel töötab Kehra kogu aastast 2013. Varem töötasid samades ruumides näiteks politsei ning noortekeskus. Veelgi varem aga kõrvalasuva kooli internaat. Kui aga raamatukogu Laste tänava ruumid muutusid kehvaks, koliti kogu tänastesse ruumidesse. "Pinda on veidike vähem. Aga ruumid on korralikud," kiitis Nõlvak.

Huvi ei vaibu

Kui paljud raamatukogud vaevlevad lugejate ja laenutuste puuduses, siis Kehra kogu vastu huvi jätkub. Nõlvaku sõnul jääb see kindlasti eelmise aasta tasemele. Heal juhul võib oodata ilmselt väkest tõusu. Seda vaatamata ainsa suurenevale huvile nutiseadmete ja arvutite vastu. "Väga paljud 1.–2. klasside lapsed on leidnud tee raamatukogusse," rõõmustasid töötajad.

Seoses Anija mõisa remondiga ootavad muudatused ees sealset raamatukogu. Tõenäoliselt jääb paaril korral nädalas avatuks mõisa kohvikus toimetav laenutuspunkt, kus saab kirjandust tellida ning seda tagastada. ■

Ettevõte kinkis juubeli puhul Keila linnale pargivalgustuse

Ensto Ensek kinkis ettevõtte 60. sünnipäeva puhul Keila tehase poolt linnale pargitäie innovaatilisi valgusteid.

Ensto Eesti tegevjuhi Kaarel Suuki sõnul koguti suvel ideid oma töötajatelt, milliseid kingitusi võiks ettevõte kohalike elanike jaoks teha. "Kuna meil on Eestis tehased nii Keilas kui ka Tallinnas, siis Keilas pakkusid töötajad välja, et ettevõte saaks aidata Keila populaarset Männiparki ja seal asuvat mänguväljakut valgemaks muuta," ütles Suuk. Keila Männiparki paigaldati Ensto Enseki tegevjuhi sõnul ettevõtte viimase seeria pargivalgustid, mida toodetakse Eestis ja mis on kuni 70% säästlikumad võrreldes vanemate valgustitega. ■ (HE)

Üldkogu Prangli rahvamajas. Lilla jakiga daami taga istub Valdur Kahro, esireas teeb märkmeid Siiri Piirisaar.

"TAL ON AATOMIKU JÕUD"

Prangli saarevanema valimised jäid viiki

SAARED

Andres Tohver
andres@harjuelu.ee

14. detsembril kogunes Prangli saare üldkogule kolmandik saare ametlikest püsielanikest. Valimine jäi viiki, sest kandidaatidest kumbki kogus 33 häält. Patiseisu tõttu jätkab kevadeni senine saarevanem Terje Lilleoks.

Viimsi valla andmetel on Prangli saarel püsielanikke kokku 194. Saarevanema valimiseks kogunes 14. detsembril Prangli rahvamajja neist kolmandik.

Kohalikega rääkides selgus, et ligikaudu nii suur Prangli aastaringne elanikkond ongi. Kostus ka nurinat, et valimised viiakse läbi reedesel päeval, mistõttu kõik saare püsielanikud ei saa Tallinnast kohale sõita. Osa tuli siiski laevaga Vesta, mis asendas remondis olevat Wrangöt.

Kaks kanget

Saarevanema valimisel läksid vastamisi Praaga talus elav Siiri Piirisaar ja Mõlgisilla talu mees Valdur Kahro.

"Olen Prangli saarel üles kasvanud, siin koolis käinud ja tegelikult juba vähemalt seitsmendat põlve Prangli saare elanik," rõhutas Piirisaar end üldkogule tutvustades. Viimased 11 aastat on ta töötanud õpetajana kohalikus koolis, neist viimased kolm magistrikraadiga pedagoogina.

"Aga lisaks Prangli põhikoolitööle aitan vanematel suvel turismitalu pidada, ka saare suvitajad pole mulle võõrad," lisas Piirisaar.

Terje Lilleoks. 2x Andres Tohver

Piirisaar rõhutas vajadust tegelda laevaliikluse ja teede korrashoiuga. "Suurtesse arendustesse tuleb kaasata ka Prangli inimesi ja nende arvamust arvestada," ütles naine.

"Tuleks luua võimalusi ka saare juurtega noorte jaoks, et nad saaksid tulla saarele tagasi või kes siin juba on, püsivalt jääda. Mida praegu saarel ei ole, on päevahoid lastele," arvas Piirisaar.

"Tean, et saarevanema peamine ülesanne on ikkagi infot vahetada ja motiveerida inimesi tegema koostööd ja ühiselt asju arutada. Ainult koos suudame kogukonnaga seista selle eest, et sõnaõigus jääb ka Prangli saare rahvale," rõhutas Piirisaar.

Valdur Kahro tõi esile oma pikaaegset kuulumist Viimsi vallavolikogusse. "Tean täpselt, kuidas vallas asjad toimivad, kuidas toimib rahade jaotus, kuidas käib eelarve tegemine, kuidas tuleb arvesse võtta saari, külasid," ütles ta.

Kahro teatas, et ta ei karda uue ametiga lisanduvaid vastaseid. "Tavaliselt kõige suuremad vihavaenlased on need, kellega sul üldse pistmist ei ole, kellega sa tegemist ei teegi, ainult teretad võib-olla. Need on alati asja kallal õiendamas."

Ta rõhutas samas vajadust leida kompromisse. "Mina ei usu, et siin nüüd nii leppimatu rahvas on. Võimalik on ikkagi kokkulepped saavutada."

Kahro ütles, et oluline on kogukonnas ise asjad kokku leppida. "Ega pole vaja, et vald tuleb ja tõstab meil prügikasti kümme sentimeetrit siiapoole või tõstab mahajäänud auto tee äärest ära."

Hääleõigus oli igal vähemalt 15-aastasel Prangli püsielanikul. Sellele nõudmisele vastas saare 194 püsielanikust 172, aga enamus neist ei võtnud üldkogust osa. Seetõttu anti välja vaid 68 hääletussedelit, ehkki avaldati arvamust, et hääletada võiks ka nende eest, kes kohale ei saanud tulla.

Mida teha viigiga?

Häälte kokkuleugemisel selgus, et Sirje Piirisaar oli saanud 33 häält, Valdur Kahro samuti 33. Kuhu kadusid ülejäänud kaks häält, jäi selgusetuks.

Tekkinud segaduse järel arvas abivallavanem Margus Kruusimägi, et kuna hääletamine jäi viiki, tuleks pikendada praeguse saarevanema Terje Lilleoksa volitusi kuni kevadeni. "Maikuus toimuksid uued saarevanema valimised," ütles Kruusimägi. Sellega kohalolijad nõustusid ja nõustus ka Lilleoks.

"No ma arvan, et parem, kui seda segadust ei oleks olnud, aga alati me oleme Terje poolt olnud. Tegelikult on see väga positiivne. Kui ma kandideerisin, siis Terje igati toetas mind. Kuna ta ei jõua kogu aeg kõikjal käia, siis me oleksime koos seda ametikohta jaganud. Nii et mul on väga hea meel, et see niimoodi läks praegu," ütles Piirisaar Harju Elule.

"Mis seal ikka. Me oleme mõlemad põlised saareelanikud. Täitsa loogiline, et osad tahavad Siirit, osad tahavad mind. See on asjade normaalne käik," rääkis Kahro.

Mees arvas, et Terje Lilleoks võiks jätkata kauemgi kui kevadeni. "Tal on ju aatomiku jõud. Ma tean, et ta on hästi agar ja tubli saarevanem olnud. Ma usun, et ta kandideerib ise ka uuesti." ■

NOORI HOITAKSE JALGPALLI ABIL ÕIGEL TEEL

SPIN – rohkem kui ainult jalgpall

NOORED

Ülo Russak
ylo@harjuelu.ee

Mida teha, kui kodus on teismeline – olgu siis poiss või tüdruk –, kellel oleks nagu huvi spordi vastu, aga veel rohkem huvi pakub omaealistega tänavail tegutseda, kampa koonduda, möödujaid kimbutada või hullematki haududa.

Ei ole ainult Eestimaa noorte ja nende vanemate ees sellised probleemid püsti. Ka jalgpalli sünnimaal Inglismaal on nii. Ja veel rohkemgi – suurem riik, rohkem erineva taustaga noori, rahvuslikult kirjum seltskond. Aga ka jalgpall on populaarsem, suurt ühiskonda liitev suur mäng.

"Tosin aastat tagasi tuldigi Suurbritannias mõttele üritada liita kuritegevuse ning probleemse käitumise ennetamiseks noored just jalgpalli kaudu tugevamalt ühiskonnaga," kõneleb Keit Fomotškin, mittetulundusühingu SPIN (Spordil Põhinev Interventsiooniprogramm Noortele) tegevjuht.

Inglastel läks edukalt – paljude noorte elus toimuski pööre.

Suurbritannia eeskujul otsustati Eestis siseministeeriumi algatusel 2013. aastal sarnase programmiga alustada ja katsetada kogukonna turvalisuse suurendamisel uusi meetmeid. Siseministeerium kaasas ka Heateo Sihtasutuse, kes aitas saareriigis toimiva mudeli kohendada Eesti oludele.

2015. aasta jaanuaris alustasidki esimesed SPIN programmi treeningrühmad Eestis, Lasnamäel ja Põhja-Tallinnas.

Eluoskused jalgpalliga

"Programm koosneb sisuliselt kahest osast, millest üks on jalgpallitreeningud ja teine eluoskusi arendavad töötoad. Jalgpallis vallanduvad emotsioonid, tekivad konfliktid, tuleb ette teineteise mittemõistmist – ehk jalgpall on nagu elu ise, kaasakiskuv ja laenguid tekitav. SPIN programmis on jalgpall vahend jõuda noorteni, õpetada neile elu igapäevasituatsioonides toimetulemist," kõneleb programmi eestvedaja Keit Fomotškin. "Programmi teises osas, eluoskuste töötubades, õpitakse kogenud noorsootöötaja eestvedamisel, kuidas emotsioonidega toime tulla, eesmärke seada, arutletakse selle üle, kuidas ennetada konflikte ja kuidas neid lahendada."

Et programm koosneb jalgpallitreeningutest ja elus toimetulekuks vajalike sotsiaalsete ja enesejuhtimise õpetusest, on tavaliselt ühel treeninggrupil ka treenereid kaks: jalgpallitreener ja abitreener, kelleks on vastava ettevalmistusega noorsootöötaja.

"Professionaalsed treenerid valime välja Eesti Jalgpalli Liidu poolt soovitatud klubide kaasabil," kiidab Keit Fomotškin treenereid.

Tagasiside

Erinevalt Inglismaast on Eestis programmi mõju noortele täpsemalt ja teaduslikumalt hinnatud. Inglismaal tugineb programmi efektiivsuse hindamine peamiselt politsei tagasisidele – kui palju mõnes piirkonnas on peale programmi käivitamist tulnud noortega vähem tegelda – Eestis korjatakse andmeid aga kolmelt osapoolelt: koolist antakse hinnang, kuidas on muutunud programmis osaleja koolikohustuse täitmine, koolikäitumine ja õppeedukus; osaleja ise täidab ankeedi, millest selgub tema hinnang enda prosotsiaalsete hoiakute, enesekontrolli, enesehinnangu ja enesetõhususe muutustele; treenerid hindavad aga muutusi osaleja aktiivsuses, koostöövalmiduses, agressiivsuse näitajates.

"Kui tavalised jalgpalliklubid keskenduvad jalgpalluri "tippu" viimisele, arendades peamiselt tema füüsilisi ja tehnilisi oskusi, siis meie jaoks on olulisem loomulikult see, kui paljud programmi lõpetanud noortest jätkavad haridusteed ja jõuavad edukalt ka tööturule," võrdleb Keit Fomotškin SPIN-programmi tavalise jalgpallitreeninguga.

SPINi ehk Spordil Põhinev Interventsiooniprogramm Noortele Eesti tegevjuht Keit Fomotškin. Ülo Russak

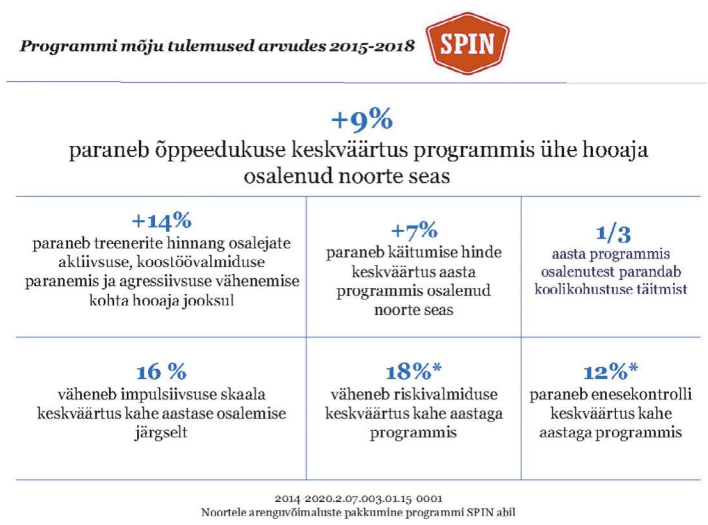

Kes rahastab?

SPIN programm on mõeldud 9–18-aastastele noortele, programmi treeninggrupid tegutsevad lisaks Tallinnas nimetatud linnaosadele (Lasnamäe, Põhja-Tallinn, alates novembrist Mustamäe) juba ka Tartus, Kohtla-Järvel, Narvas, Rakveres. Sügisest liitus lisaks Tallinnale Harjumaa omavalitsustest veel Viimsi vald. SPIN programmi rakendamise vastu tunnevad huvi Harku, Rae vald ja Keila linn.

Igal aastal toimuvad kahel korral SPIN programmi turniirid. "Tavaliselt kutsume osalema ka tuntud jalgpalliklubide noortevõistkondi ja rõõmu teeb ka SPINi noorte sportlik tase, mängime nagu võrdsed võrdsetega," on programmi eestvedaja Keit Fomotškin uhke.

Alati tekib küsimus, kes rahastab?

"Siseministeeriumi kaudu tuleb toetus Euroopa sotsiaalfondist, lisaks panustavad kõik omavalitsused ja viimasel ajal ka erasektor," räägib Keit Fomotškin rahastamisest.

Ühe noore kohta on SPIN programmi osalemistasu ligi 40 eurot kuus. Noortele endale on programm tasuta. SPIN programmi pearahastajad on Euroopa Sotsiaalfond, siseministeerium, Briti Nõukogu, UEFA Foundation for Children ja Heateo Mõjufond. SPIN programmi rahastavad veel Tallinna linn, Kohtla-Järve linn, Narva linn, Rakvere linn, Tartu linn, Viimsi vald ja AS Tallinna Vesi. ■

Kommentaar

JEKATERINA PAŠKEVITŠ
politseiametnik, abitreener SPIN programmi treeningrühmas

Tegelen SPIN programmi raames 14–18-aastaste noormeestega. Öeldakse küll, et see on kõige raskem iga, aga mina lisaksin, et ka kõige huvitavam. Nende noorte treenimine on keeruline, samas väga põnev väljakutse. Koos tuleb ju ühise eesmärgi nimel pingutama panna väga erineva tasemega noored jalgpallurid: mõni on neist varem trennis käinud, teine pole üldse mänginud. Samuti on nad pärit väga erinevast keskkonnast, erinevatest peredest. Kui tavalises treeningrühmas kõik – nii sportlased kui treenerid – pingutavad selle nimel, et spordis võimalikult kõrgele jõuda, siis SPIN programmis teeme tööd selle nimel, et oleks ühtne võistkond. Mis muidugi ei tähenda, et mõni noor ei võiks ka jalgpallurina tippu jõuda.

Tulemustest rääkides – täna trennis käivad poisid pole enam kaugeltki need noored, kellega neli aastat tagasi alustasin. Muutused paremuse poole on suured.

Et treeningutel suhtleme eesti-vene segakeeles, siis julgen väita, et SPIN programm on ühtlasi ka integratsiooniprogramm. Jalgpall on kiire mäng. Ja oma mõtted tuleb kiiresti kaaslasele arusaadavalt edasi anda. Ükskõik mis keeles.

Muidugi tekib küsimus, mis neist noortest peale programmi lõppemist edasi saab? Praegu on meil näiteks üks 19-aastane poiss, kelle jaoks otsime uusi väljakutseid. Üldiselt on nii, et kellel on elus hästi läinud, see hoiab meiega edaspidigi sidet, kirjutab ja tänab. Nagu näiteks praegu üks Poolas palliv noormees – Eestisse tulles külastab ta ikka ka oma endisi kaaslasi. On aga ka noori, kes siin Eestis jalgpalliga seotud on.

Kilb

Kunstiteema võitjad koos mängujuhiga. Erakogu

Pirital võisteldi spordi ja kunsti tundmises

1. detsembril jätkati Pirita vaba aja Keskuse peeglisaalis mälumängu kümnevõistlusega, mis jätkab Pirita Kloostriturniiri traditsiooni. Seekordsed võistlused kandsid järjekorranumbrit 59 ja 60.

Peeter-Erik Kubo
Eesti mälumängu liit

Kümnevõistluse kolmandaks alaks oli Sport, milles esitati 50 küsimust piltidena, neljas võistlusteema oli kunst, ka 50 pildiküsimusega.

Küsimused valisid välja ja koostasid Annie Rist (Pirita Vaba Aja Keskus) ja Peeter-Erik Kubo (Eesti Mälumängu Liit). Mängu juhtisid nagu alati Jaan Loide, Eduard Rihm ja Peeter-Erik Kubo.

Spordimäng kujunes väga põnevaks. Ägedas konkurentsis said kuldmedali Duublimehed (Ove Põder, Tauno Vahter), kes said 69 punkti 100 võimalikust.

Teine ja kolmas koht läks jagamisele võistkondade Issanda vits (Indrek Salis, Jevgeni Nurmla, Alar Heinaste) ja Stopper 2 (Marko Siil, Allen Leiten, Urmas Oljum) vahel, kes mõlemad said 68 punkti ja seega anti välja meie võistlusel kaks komplekti hõbemedaleid.

Neljandale kohale tulid Keila mehed (Viktor Treimuth, Margus Välja ja Kennet Kaare). Viiendale kohale tuli võistkond Thor, kuuendale kohale võistkond Triatlon.

Teisel võistlusalal teemal Kunst küsiti kunstnikke, nende töid, kunstiliike ja stiile, erimaade kunsti jne.

Sel alal osutusid parimateks Indrek Salis, Jevgeni Nurmla, Alar Heinaste võistkonnast Issanda vits 67 punktiga. Neile kuulus ka Eesti Piibliseltsi eripreemia. Teisele kohale tulid Duublimehed ja kolmandale kohale võistkond Triatlon (Andres Allpere, Toivo Lodjak ja Lauri Tammerand).

Teistel oli punkte vähem. Mõlema teema esikolmik sai Gravex Balti poolt traditsioonilised kuld-, hõbe- ja pronksmedalid.

Meie seekordsed koostööpartnerid olid Pirita linnaosa valitsus, Pirita vaba aja keskus, Pirita klooster, DVD tootja Videoline, raamatukauplus Rahva Raamat, kirjastused Äripäev, Koolibri, Varrak, Allecto, Cum Laude, Eesti Olümpiakomitee, Kumu, Eesti Piibliselts, VAT teater, PÖFF, Erso, Jazzkaar, Vaba Lava Teater, C. R. Jakobsoni talumuuseumi mesila.

Täname kõiki, kes leidsid võimaluse toetada meie traditsioonilist ettevõtmist rahva harimisel! ■

Tallinna krematoorium

Lahkunu transport krematooriumisse ööpäevaringselt kogu Eesti piires. Tuhastamismatus soodsaima hinnaga. Kõik matuseteenused. Suurim urnivalik Eestis. Kaks kabelit ja kaks peieruumi.
Telefon 623 8808 – 24h!
www.krematoorium.ee

Siiras kaastunne Jaagule
laste ja lastelastega ema
ELVI RAUTAMI
kaotuse puhul.

Perekond Pärna

Mälestame endist kauaaegset koolitädi
ELVI RAUTAMI
ja avaldame kaastunnet lähedastele.

Vasalemma põhikool

Kuulutused

MÜÜK

• Müüa küttepuud: segapuu alates 42 € / rm, lepp alates 41 € / rm, must lepp alates 44 € / rm. Kuiv puu alates 54 € / rm. Vedu hinnas. Tel 5666 0431

• Müüa otse tootjalt pakitud kandiline kase puitbrikett, pellet 6 ja 8 mm, pakitud turbabrikett, pakitud kivisüsi 25 kg kotis, küttekotsid võrgus. Vedu. Tel 520 2190, 506 8501

OST

• Autode, sõidukite ja töömasinate kokkuost! Võib pakkuda ka remonti vajavaid ja seisvaid masinaid! Ei pea olema ülevaatust ja kindlustust! Pakkuda võib kõike! Kuulutus ei vanane! Tel 5457 5055

• Noor perekond otsib Tallinna ümbrusesse elamumaad (min 1 ha), kuhu rajada enda tulevast kodu. Tel 5818 7142

• Auto kokkuostja! Ostan kasutuseta jäänud sõiduauto või kaubiku, võib olla remonti vajav. Pakkuda võib ka vene autot. Tel 512 7543, bar500@hot.ee

• Ostan MTZ-i, saksa virtsapüti, Kirgistani pressi. Tel 5609 6431

• OÜ Estest PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee

TEENUS

• Ehitusmehed teostavad järgmisi töid: küprokipaigaldus, pööningute väljaehitused, korterite renoveerimine, parketi paigaldus, puitfassaadid, kuurid, aiad, katusealused, katused jne. E-mail silvar.jogi@gmail.com, tel 5671 4797

• Kaardid ennustavad. Tel 900 1727, 24 h. Vt ka ennustus.ee

• Maagia KV võtab müüki kinnisvara. Tel 5855 0720, maagiakv.ee

• Ohtlike puude aastaringsed raie-, hooldus- ja saetööd. Katuserennide puhastus. Tel 5551 2104, www.puuhooldaja.ee

• Ohtlike puude langetamine. Tel 5663 2968, 5340 2068

• Üldehitus, katused, fassaadid ja viimistlustööd. Tel 5352 9476, mehitus@gmail.com

TÖÖ

• OÜ Atko Liinid pakub tööd bussijuhtidele. Info tel 627 2713

• Pakkuda tööd autojuhile: konkslift-tüüpi autoga vahetuskastide ja konteinerite vedu. Nõutav C-kategooria juhilubade olemasolu ja eelnev töökogemus multilift autol. Vajalik eesti keele oskus suhtlustasandil. Kohusetundlikkus ja töötahe. Lisainfo mart@prygiekspert.com või tel 621 2052

JÕELÄHTME VALLAVALITSUS TEATAB:

Detailplaneeringute algatamised

• Jõelähtme Vallavalitsus võttis 29.11.2018 vastu korralduse nr 967 "Kallavere küla Ülgase tee 38 maaüksuse detailplaneeringu algatamine ja lähteülesande kinnitamine".
Ülgase tee 38 (katastritunnus: 24504:004:1233) maaüksus asub Kallavere küla idaosas, Lille tee, Ülgase tee, Kure tee ja Põllu tee vahelisel alal.
Detailplaneeringu eesmärgiks on Ülgase tee 38 maaüksusele ehitusõiguse ja hoonestustingimuste määramine ühe üksikelamu ja seda teenindavate abihoonete rajamiseks, juurdepääsu ja tehnovarustuse lahendamine ning keskkonnatingimuste seadmine planeeringuga kavandatu elluviimiseks. Planeeritava ala suuruseks on *ca* 0,1 ha. Detailplaneeringu algatamise taotlus on kehtiva üldplaneeringu kohane.

• Jõelähtme Vallavolikogu võttis 13.12.2018 vastu otsuse nr 163 "Ihasalu küla Ihasalu tee 42, 46 ja Vaba maaüksuste ning lähiala detailplaneeringu algatamine, lähteülesande kinnitamine ja keskkonnamõjude strateegilise hindamise algatamata jätmine".
Planeeringuala hõlmab Ihasalu tee 42 (katastritunnus: 24501:001:0665), Ihasalu tee 46 (katastritunnus: 24501:001:0640), Vaba (katastritunnus: 24505:001:0060), Ihasalu tee lõik 13 (katastritunnus: 24501:001:0666), Ihasalu tee lõik 15 (katastritunnus: 24501:001:0641) ja Ihasalu tee 31 (katastritunnus: 24501:001:0664) maaüksuseid, mis asuvad Ihasalu küla idaosas Ihasalu tee ja Kaberneeme lahe vahelisel alal.
Detailplaneeringu eesmärgiks on maaüksuste jagamine ja elamumaa kruntidele ehitusõiguse ja hoonestustingimuste määramine üksikelamute ja neid teenindavate abihoonete rajamiseks, juurdepääsu ja tehnovarustuse lahendamine ning keskkonnatingimuste seadmine planeeringuga kavandatu elluviimiseks. Planeeritava ala suuruseks on *ca* 2,6 ha. Kavandatav detailplaneering on kehtivat üldplaneeringut muutev.
Üldplaneeringut muutva detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) vajaduse tuvastamiseks on läbi viidud keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 33 lõigetes 3–5 esitatud kriteeriumitel põhinev eelhindamine, mille kohaselt KSH läbiviimine detailplaneeringu koostamisel ei ole vajalik, kuna kavandatav tegevus ei avalda olulist mõju ning ei põhjusta keskkonnas pöördumatuid muudatusi, ei sea eeldatavalt ohtu inimese tervist, heaolu, kultuuripärandit ega vara. Keskkonnatingimustega arvestamine on võimalik planeerimisseaduse § 126 lõike 1 punkti 12 kohaselt planeerimismenetluse käigus. Kui detailplaneeringu koostamise käigus selgub KSH vajadus, siis tuleb KSH koostamine algatada.
KeHJS § 33 lg 6 kohaselt on KSH algatamise vajalikkuse kohta küsitud arvamust Keskkonnaameti Põhja regioonilt, kes 15.10.2018 kirjaga nr 6-2/18/16101-2 nõustub et kavandatava tegevusega ei kaasne eeldatavalt olulist keskkonnamõju KeHJS § 2^2 mõistes ning KSH algatamine ei ole eeldatavalt vajalik.
Detailplaneeringu koostamise korraldaja on Jõelähtme Vallavalitsus (Postijaama tee 7, Jõelähtme küla, Harjumaa 74202; www.joelahtme.ee), algataja ja kehtestaja on Jõelähtme Vallavolikogu (Postijaama tee 7, Jõelähtme küla, Harjumaa 74202; www.joelahtme.ee) ning koostaja OÜ Eurostuudio (Tiigi tee 15, Uusküla 74120 Jõelähtme vald, e post info@eurostuudio.ee). Otsusega on võimalik tutvuda Jõelähtme Vallavalitsuses E–N 8.00–17.00, R 8.00–14.00 või elektroonilise dokumendiregistri vahendusel aadressil www.joelahtme.ee.

• Jõelähtme Vallavolikogu võttis 13.12.2018 vastu otsuse nr 164 "Kaberneeme küla Kaberneeme tee 2 maaüksuse detailplaneeringu algatamine, lähteülesande kinnitamine ja keskkonnamõjude strateegilise hindamise algatamata jätmine".
Planeeringuala hõlmab Kaberneeme tee 2 (katastritunnus: 24505:001:0017) maaüksuse, mis asub Kaberneeme küla lääneosas Kaberneeme tee ja Haapse lahe vahelisel alal.
Detailplaneeringu eesmärgiks on Kaberneeme tee 2 maaüksuse jagamine ja elamumaa kruntidele ehitusõiguse ja hoonestustingimuste määramine üksikelamute rajamiseks, juurdepääsu ja tehnovarustuse lahendamine ning keskkonnatingimuste seadmine planeeringuga kavandatu elluviimiseks. Planeeritava ala suuruseks on *ca* 0,7 ha.
Kavandatav detailplaneering on kehtivat üldplaneeringut muutev. Üldplaneeringut muutva detailplaneeringu KSH vajaduse tuvastamiseks on läbi viidud KeHJS § 33 lõigetes 3–5 esitatud kriteeriumitel põhinev eelhindamine, mille kohaselt KSH läbiviimine detailplaneeringu koostamisel ei ole vajalik, kuna tegemist on kahe uue elamumaa kavandamisega ja olemasoleva tiheasutusala tihendamisega. Kui detailplaneeringu koostamise käigus selgub KSH vajadus, siis tuleb KSH koostamine algatada.
KeHJS § 33 lg 6 kohaselt on KSH algatamise vajalikkuse kohta küsitud arvamust Keskkonnaameti Põhja regioonilt, kes 21.06.2018 kirja nr 6-5/18/9512-2 kohaselt lähtudes esitatud materjalidest ning teadaolevast informatsioonist, on seisukohal, et planeeritava tegevusega ei kaasne eeldatavalt KeHJS § 22 mõistes olulist keskkonnamõju ning KSH algatamine Kaberneeme tee 2 detailplaneeringu algatamisel ei ole eeldatavalt vajalik. Keskkonnatingimustega arvestamine on võimalik planeerimisseaduse § 126 lg 1 p 12 kohaselt detailplaneeringu menetluse käigus.
Detailplaneeringu koostamise korraldaja on Jõelähtme Vallavalitsus (Postijaama tee 7, Jõelähtme küla, Harjumaa 74202; www.joelahtme.ee), algataja ja kehtestaja on Jõelähtme Vallavolikogu (Postijaama tee 7, Jõelähtme küla, Harjumaa 74202; www.joelahtme.ee) ning koostaja OÜ Eurostuudio (Tiigi tee 15, Uusküla 74120 Jõelähtme vald, e post info@eurostuudio.ee). Otsusega on võimalik tutvuda Jõelähtme Vallavalitsuses E–N 8.00–17.00, R 8.00–14.00 või elektroonilise dokumendiregistri vahendusel aadressil www.joelahtme.ee.

• Jõelähtme Vallavolikogu võttis 13.12.2018 vastu otsuse nr 165 "Neeme küla Uitro maaüksuse ja lähiala detailplaneeringu algatamine, lähteülesande kinnitamine ja keskkonnamõjude strateegilise hindamise algatamata jätmine".
Planeeringuala hõlmab Uitro (katastritunnus: 24505:001:1821), Väljamäe (katastritunnus: 24505:001:0377) ja Hennolenno (katastritunnus: 24505:001:0091) maaüksused, mis asuvad Neeme külas poolsaare tipus.
Detailplaneeringu eesmärgiks on maaüksuste jagamine elamumaa ja sadamamaa kruntideks ning kruntidele ehitusõiguse ja hoonestustingimuste määramine üksikelamute ja neid teenindavate abihoonete ning erasadama rajamiseks, juurdepääsu ja tehnovarustuse lahendamine ning keskkonnatingimuste seadmine planeeringuga kavandatu elluviimiseks. Planeeritava ala suuruseks on *ca* 10 ha. Kavandatav detailplaneering on kehtivat üldplaneeringut muutev.
Üldplaneeringut muutva detailplaneeringu KSH vajaduse tuvastamiseks on läbi viidud KeHJS § 33 lõigetes 3–5 esitatud kriteeriumitel põhinev eelhindamine (Hendrikson & Ko OÜ töö nr 2845/17), mille kohaselt KSH läbiviimine detailplaneeringu koostamisel ei ole vajalik, kuna Uitro kinnistu detailplaneeringu KSH eelhinnangus jõuti järeldusele, et nimetatud töös viidatud meetmete rakendamisel ei avaldu planeeringu elluviimisel olulist ebasoodsat keskkonnamõju, mis on oluline KeHJS-i mõistes.
KeHJS § 33 lg 6 kohaselt on KSH algatamise vajalikkuse kohta küsitud arvamust Keskkonnaameti Põhja regioonilt, kes oma 23.10.2018 kirja nr 6-2/18/1113-4 kohaselt on seisukohal, et planeeritava tegevusega ei kaasne eeldatavalt KeHJS § 22 mõistes olulist keskkonnamõju ning KSH algatamine ei ole eeldatavalt vajalik. Keskkonnatingimustega arvestamine on võimalik PlanS § 126 lõike 1 punkti 12 kohaselt detailplaneeringu menetluse käigus. Samuti on 24.09.2018 kirjaga nr 7-3/3748 küsitud arvamust Veeteede Ametilt, kes 09.11.2018 saadetud kirjaga nr 6-3-1/2540 olles otsuse eelnõu läbi vaadanud veeliikluse ohutuse tagamise seisukohalt teatas, et neil pole täiendavaid ettepanekuid sellele ega oma vastuväiteid keskkonnamõjude strateegilise hindamise algatamata jätmise otsusele.

Detailplaneeringu avaliku arutelu tulemused

11.12.2018 algusega kell 14.00 toimus Jõelähtme vallamajas Maardu küla Maardu lõunakarjääri maaüksuse ja lähiala detailplaneeringu teistkordse avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu. Väljapaneku ajal esitasid oma ettepanekud OÜ J.Viru Markšeideribüroo, kes viitas, et varasemalt Maa-ameti kultuurimälestiste kaardirakenduse alusel peale kantud kultusekivi nr 17690 asub teises asukohas ning Maanteeamet, kes leidis planeeringuala vähendamisega seoses vastuolu planeeringu seletuskirjas ja joonistel. Planeeringumaterjale on vastavalt esitatud tähelepanekutele korrigeeritud ja nii OÜ J.Viru Markšeideribüroo kui ka Maanteeamet saatsid 14.11.2018 e-kirjadega kinnitused, et märkused on maha võetud ja täiendavad tähelepanekud planeeringulahendusele puuduvad.

Koogi küla Salu maaüksuse detailplaneeringu kehtetuks tunnistamine

Jõelähtme vallavolikogu võttis 13.12.2018 vastu otsuse nr 158 "Jõelähtme Vallavolikogu 27.09.2012 otsusega nr 322 "Koogi küla Salu maaüksuse detailplaneeringu kehtestamine" kehtestatud detailplaneeringu kehtetuks tunnistamine".
PlanS §140 lg 1 p1 kohaselt võib kehtestatud detailplaneeringu või selle osa kehtetuks tunnistada, kui detailplaneeringu kehtestamisest on möödunud vähemalt viis aastat ja detailplaneeringut ei ole asutud ellu viima ning PlanS § 140 lg 1 p 2 kohaselt võib kehtestatud detailplaneeringu kehtetuks tunnistada, kui planeeringu koostamise korraldaja või planeeritava kinnistu omanik soovib planeeringu elluviimisest loobuda. Koogi küla Salu maaüksuse detailplaneeringu kehtestamisest on möödunud üle kuue aasta ning selle aja jooksul ei ole asutud detailplaneeringuga kavandatud eesmärke ellu viima, ühtlasi on maaomanikud teavitanud, et neil puuduvad võimalused detailplaneeringu realiseerimiseks. Võttes arvesse otsuses toodud motiive, leidis Jõelähtme Vallavolikogu, et Koogi küla Salu maaüksuse detailplaneeringu kehtetuks tunnistamine ei too kaasa planeeringuala puudutatud isikutele negatiivseid mõjutusi ega nende olukorra halvenemist. Samuti puudub avalik huvi, mis välistaks detailplaneeringu kehtetuks tunnistamise ning ei ole teada asjaolusid, mis tingiksid detailplaneeringu kehtima jäämise. Detailplaneeringu kehtetuks tunnistamine ei riiva kolmandate isikute õigusi ega huvisid.

MAARDU LINNAVALITSUS TEATAB:

Detailplaneeringute algatamised

• Maasiku ja Treiali kinnistute ning lähiala detailplaneering *ca* 5,5 ha suurusel alal eesmärgiga Maasiku kinnistu jagamine ja planeeringualal hoonestusõiguse määramine äri/tootmishoonete püstitamiseks (alus: Maardu Linnavalitsuse 25.09.2018 korraldus nr 795).

• Orumetsa tn 8 kinnistu ja lähiala detailplaneering *ca* 0,4 ha suurusel alal eesmärgiga kinnistu jagamine ja jagamisel moodustunud hoonestamata krundile ehitusõiguse määramine korruselamu püstitamiseks (alus: Maardu Linnavalitsuse 09.10.2018 korraldus nr 825).

• Haigla tn 4b ja Haigla tn 2d kinnistute ning lähiala detailplaneering *ca* 0,2 ha suurusel alal eesmärgiga maakasutus- ning hoonestustingimuste määramine korruselamu püstitamiseks (alus: Maardu Linnavalitsuse 27.11.2018 korraldus nr 949).

• Lao tn 4a kinnistu ning lähiala detailplaneering *ca* 0,4 ha suurusel alal eesmärgiga määrata maakasutus- ning hoonestustingimused äri-tootmishoone püstitamiseks (alus: Maardu Linnavalitsuse 18.12.2018 korraldus nr 1010).

Detailplaneeringu avalik väljapanek

Kaldase tee 3 ja Paevälja tänava kinnistute detailplaneering, algatatud Maardu Linnavolikogu 21.09.2017 otsusega nr 286 "Kaldase tee 3 ja Paevälja tänava kinnistute detailplaneeringu algatamine".
Detailplaneeringuga tehakse ettepanek Maardu linna üldplaneeringu osaliseks muutmiseks. Detailplaneeringu koostamise peamine eesmärk on 7,1 ha suurusel planeeringualal asuvate kinnistute liitmine ja moodustatud krundi kasutustingimuste ning ehitusõiguse määramine äri/tootmishoonete püstitamiseks. Detailplaneeringu alusel kavandatakse olemasoleva logistikakeskuse laiendamist planeeritavale alale ehitisealuse pinnaga kuni 4000 m² ja uute hoonete rajamist ehitisealuse pinnaga kuni 13 500 m². Kehtiva Maardu linna üldplaneeringu kohaselt on planeeringuala peamine maakasutus tootmismaa ning osaliselt kaubandus-, teenindus- ja büroohoonete maa segafunktsioon, planeeringuala põhjaosas on peamine maakasutus pere- ja ridaelamute maa ning puhke- ja virgestusmaa. Detailplaneeringuga tehakse ettepanek pere- ja ridaelamutemaa juhtotstarbe muutmiseks tootmis- ja ärimaaks.
Detailplaneeringu avalik väljapanek toimub 4.01.–3.02.2019.
Detailplaneeringuga saab tutvuda Maardu Linnavalitsuses, Kallasmaa tn 1, tuba 101 tööpäevadel ja Maardu linna kodulehel www.maardu.ee.

VIIMSI VALLAVALITSUS TEATAB:

14.–28.01.2019 tööpäevadel kell 8.30–17.00 (paus 12.00–14.00), reedeti kella 12.00-ni on Viimsi vallamajas (Nelgi tee 1) avalikul väljapanekul detailplaneeringu eskiislahendus: Pringi külas, kinnistute Andrese, Ees-Madise, Tuulekivi, reformimata riigimaa, Uus-Mardi, Uustalumetsa, Ees-Kasti, Kastimetsa (89001:003:1131), Taga-Kasti, Kastimetsa (89001:003:1134), Uustalumetsa, Mardi, Suuraiametsa, Ado, Taga-Madise ja Uus-Andrese DP (algatatud Viimsi Vallavalitsuse 2.05.2018 korraldusega nr 229).
Planeeritava ala suurus on *ca* 27 ha ja see paikneb Pringi külas, väljakujunenud elamupiirkonna ja riigimetsa kinnistu Viimsi Metskond 79 vahelisel alal. DP koostamise vajadus tuleneb eesmärgist planeerida ruumiline terviklahendus Viimsi valla mandriosa üldplaneeringuga reserveeritud väikeelamute maale hajaasustusviisil – maa-ala planeerimine väikeelamukvartaliks, s.h üksikelamukruntide moodustamine, miinimumsuurusega 3300 m², krundi ehitusõiguse määramine ühe üksikelamu ja abihoonete ehitamiseks, teedevõrgu planeerimine, liikluskorralduse lahendamine, kruntide tehnovõrkudega varustamise põhimõtete määramine, rohealade (rohekoridoride) asukoha määramine, sh puhkealade ja mänguväljaku asukohtade määramine jm planeerimisseaduse § 126 lg 1 p-des 1–9, 11, 12, 17, 19 ja 20 sätestatud ülesannete lahendamiseks. DP eskiislahendusega on võimalik tutvuda veebilehel www.viimsivald.ee/teenused/planeeringud/detailplaneeringud/eskiisid-avalikul-valjapanekul.

Viimsi Vallavalitsus on vastu võtnud korraldused

• 4.12.2018 korraldus nr 690 "Tammneeme küla, kinnistu Tammneeme tee 18a detailplaneeringu kehtestamine"
DP-ga on hõlmatud Tammneeme külas asuv elamumaa sihtotstarbega kinnistu Tammneeme tee 18a (89001:003:0356), mis asub väljakujunenud hoonestusega väikeelamute piirkonnas, Viimsi valla mandriosa üldplaneeringu kohasel väikeelamute maa juhtotstarbega alal. Planeeringualal kehtib Viimsi Vallavolikogu 10.08.2008 otsusega nr 50 kehtestatud "Viimsi valla, Tammneeme küla, Silla, Silla 1, 2 ja 3 DP", mille kohase krundi pos nr 9 lubatud ehitusala piire käesoleva DP-ga muudetakse ja mis on DP koostamise eesmärk. DP-ga (Inomatic OÜ töö nr 18007, PJ väljatrükk: 6.06.18) määratakse üksikelamukrundi ehitusõigus ühe üksikelamu ja ühe abihoone ehitamiseks, suurima lubatud ehitusaluse pinnaga 250 m². Üksikelamu on planeeritud kahe maapealse korrusega, kõrgusega kuni 8,5 m, samuti üks maa-alune korrus. Abihoone korruselisus on üks ja suurim lubatud kõrgus 5 m. Samuti nihutatakse lubatud ehitusala naaberkrundi Tammneeme tee 18 poolsest piirist 5 m kaugusele, mis kehtiva DP-ga paiknes vastu krundipiiri.

• 4.12.2018 korraldus nr 691 "Randvere küla, kinnistu Aiaotsa tee 5 detailplaneeringu kehtestamine"
DP-ga on hõlmatud Randvere külas asuv 2519 m² suurune hoonestatud elamumaa sihtotstarbega krunt Aiaotsa tee 5 (89008:001:0001), mis asub endise aiandusühistu "Karikakar" territooriumil, tänase väljakujunenud hoonestusega elurajoonis. Planeeringualal kehtib Viimsi Vallavolikogu 13.05.1997 otsusega nr 135 kehtestatud "A/Ü Karikakar detailplaneering", mida käesoleva korraldusega vastu võetava detailplaneeringuga (Katrin Oidjärve Arhitektuuribüroo OÜ töö nr T13/17, PJ väljatrükk: 20.07.18) muudetakse – senine üksikelamukrunt jagatakse ning moodustatakse kaks üksikelamukrunti, suurustega 1200 m² ja 1319 m² ja määratakse krundi ehitusõigus ühe üksikelamu ja kahe abihoone ehitamiseks. Üksikelamu suurim lubatud kõrgus ümbritseva maapinna keskmisest kõrgusmärgist on 8,5 m (kaks maapealset korrust), abihoonetel 5 m (üks maapealne korrus), suurim lubatud ehitisealune pind on DP kohasel krundil pos nr 1 – 240 m² ja krundil pos nr 2 – 260 m².
Terviktekstid www.viimsivald.ee/teenused/planeeringud/detailplaneeringud/kehtestatud-detailplaneeringud-2018.

Viimsi vallavalitsus, Nelgi tee 1, 74001 Viimsi
Tel +372 602 8800, info@viimsivv.ee, www.viimsivald.ee

Raketti lase vastutustundlikult!

Juba nädalaid enne maailma suurimat ilutulestikupäeva ehk vana aasta õhtut kuuleb rakettide vilinat ja lõhkepadrunite pauke. Kui seda kõike hooletult teha, on õnnetus taga.

Ilutulestiku (valesti) kasutamine põhjustab peamiselt kahte tüüpi õnnetusi – kahjud inimeste tervisele erinevate vigastute näol ning varaline kahju. Need on tingitud omakorda pürotehnika väärast kasutamisest või enneaegsest plahvatamisest.

Gjensidige kindlustuse kahjukäsitluse osakonna juhataja Maarika Mürk ütles, et pürotehnika kasutamisega seotud õnnetused on peaaegu täielikult välditavad. Tuleb säilitada ainult kainet meelt, tähelepanu ja vastutustunnet.

"Põletused kätel ja näo piirkonnas ning rikutud riided ja kodune vara terrassil või rõdul on peamised ilutulestiku kasutamisega seotud kahjud. Aastavahetusel kasutatakse rakette pahatihti pärast alkoholi tarbimist, tutvumata kasutusjuhendiga ning käitudes liiga uljalt. Näiteks üritatakse ühe korraga süüdata mitu raketti või patareid," kirjeldas Mürk levinud ohte.

Mürk toonitab, et mingil juhul ei tohiks raketti süüdata ega lasta seda käes hoides, vaid rakett tuleks toetada kindlasti kindlale pinnasele, kust ta ka turvaliselt õhku saab tõusta. Hoiduda tuleb ilutulesiku laskmisest kortermajade vahel, kus on oht, et rakett maandub rõdul või lendab kellegi aknasse. Ka eramajade puhul tuleks valida eraldatum koht.

Tähelepanelik peab olema ka säraküünalde kasutamisel ning eriti siseruumides, kus on läheduses kergesti süttivaid materjali alates juustest, lõpetades parketi või kardinatega. Sädemete pritsimist on keeruline kontrollida ja peomeeleolus võib tähelepanu hajuda.

Alati tuleb läbi lugeda pürotehnika kasutusjuhend ja jälgida, et sellega ei tegeleks alkoholi tarvitanud inimesed.

Ilutulestiku 10 käsku

1. Ära kasuta ilutulestikku kohas, kus selle kasutamine võib tekitada ohtliku olukorra. Ohutu raadius on 30 meetrit. Ettevaatamatus võib tekitada tõsise õnnetuse.

2. Kui rakett pärast süütamist ei tööta, võib tootele läheneda alles pärast 20 minuti möödumist. Mittetöötav toode tuleb tagastada müügikohta, kust te selle soetasite. Kui te pole ohutuses kindel, visake toode veeämbrisse, et võimalik säde kustutada.

3. Ilutulestiku tegemisel ära hoia toodet käes ega kummardu selle kohale.

4. Ära kunagi aseta toodet mõne tuleohtliku hoone või eseme lähedusse. Kontrolli, et toote kohal ei oleks mingisuguseid takistusi.

5. Ära tegele ilutulestikuga, kui oled tarvitanud alkoholi või teisi joovastavaid aineid.

6. Veendu, et ilutulestiku toode oleks korralikult paigaldatud ning oleks tagatud turvalisus.

7. Hoia tooteid kuivas, ohutus ja lastele kättesaamatus kohas.

8. Kasutatud pürotehnika pakid viska ära selleks ettenähtud kohta siis kui oled veendunud, et pürotehnika pakid pole enam kuumad ega süütamisohtlikud.

9. Selgita lastele pürotehniliste toodetega seotud ohtusid, räägi vanusepiirangutest ning näita eeskuju Ilutulestiku ohutul käsitsemisel.

10. Ohutusnõudeid ja toodete kasutusjuhendit järgides saab ära hoida õnnetused. Ohutusnõuete eiramine on ohtlik nii kasutajale endale, kui lähedal viibivatele esemetele ja inimestele.

11. Ärge jätke lemmiklooma üksi, vaid olge koos nendega. Õuekoerad aga tooge saluudi ajaks tuppa inimeste juurde, et nad tunneks end turvalisemalt. ■ (Gjensidige kindlustus, Arnika.ee, Päästeamet)

Teade Leader programmi avanevast taotlusvoorust Rae, Viimsi ja Jõelähtme piirkonnas

MTÜ Põhja-Harju Koostöökogu avab neljanda taotlusvooru kõigi meetmete raames. Taotluste esitamine toimub elektrooniliselt PRIA uues e-teenuse keskkonnas (Põhja-Harju Koostöökogu piirkonna alt). Toetuse saamiseks peab taotleja asu- või tegevuskoht olema Jõelähtme, Viimsi või Rae vallas. Projektid peavad vastama "Põhja-Harju Koostöökogu tegevuspiirkonna strateegiale 2015–2020" (muudetud 09.2018) ja Maaeluministri määrusele "Kohaliku tegevusgrupi toetus ja LEADER-projektitoetus", muudetud 2.11.2018.

Taotlusvoor on avatud 25.03.–04.04.2019 (voor sulgub kell 16.00). Taotluste hindamine toimub 29.04.–20.05.2019.

Leader programmi 2015–2020 perioodi strateegia ja meetmete tingimustega saab tutvuda Põhja-Harju Koostöökogu kodulehel www.leaderph.eu.

Meetmete tingimuste tutvustamiseks toimuvad infopäevad kõigis kolmes vallas:

• 5.02.2019 kell 15.00–18.00 Lavendel SPAs, aadressil Sõpruse tee 9 Haabneeme Viimsi vald,

• 6.02.2019 kell 16.00–18.45 Järveküla koolis, aadressil Reti tee 20 Peetri alevik Rae vald,

• 7.02.2019 kell 15.00–18.00 Ajaveskis, aadressil Loo küla Jõelähtme vald.

Kuni 22.03 on võimalik taotlejatel tulla konsultatsioonile Põhja-Harju KTK kontorisse, mis asub Kostivere mõisa peahoone esimesel korrusel. Vajalik on kindlasti eelregistreerimine (projektijuhi telefonil 5384 1636 või carmen@leaderph.eu).

Margit Pärtel, MTÜ Põhja-Harju Koostöökogu tegevjuht

RMK kutsub taas jõulupuud metsast ise tooma

Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK) pakub ka tänavu jõulude eel võimalust riigimetsast endale ise sobiv kuusepuu valida ja koju viia. Abiks on RMK koduleht.

RMK peametsaülema Andres Sepa sõnul ei tasu peljata, et jõulupuu metsast koju toomisega metsale midagi halba tehakse ning eelistada seetõttu keskkonnale kahjulikku plastmassist kuuske.

"Kui kuusk on valitud õigest kohast, siis võetaksegi puu, millel ei ole niikuinii võimalust suureks kasvada. Ta kas raiutakse kraavide või elektriliinide puhastamise käigus või jääb kiduma vana metsa alla. Pakkugem siis neile kuuskedele võimalust rõõmustada meid ja meie lähedasi rahulikul jõuluajal. Ühine kuuseotsing on ka hea võimalus saada endale punased põsed ja tunda rõõmu koosveedetud ajast ning kogemuse, et meie kõigi ühine mets on heades kätes," rääkis Sepa.

Kuusetoomise muudab lihtsaks RMK koduleht või mobiilirakendus, mille abil on kerge tuvastada riigimetsa asukoht, tutvuda juhistega ning puu eest tasuda. Täpsed juhised, riigimetsa kaardi ja muu olulise kohta saab teavet aadressil www.rmk.ee/kuuseke.

Enne metsa minekut tuleks tutvuda riigimetsade kaardiga RMK kodulehel või mobiilirakenduses ning teha endale selgeks, kus asub riigimets. Erametsast ega kaitsealadelt kuuske võtta ei tohi. Nutitelefonide kasutajad saavad RMK mobiilirakenduse abil metsas olles kindlaks teha, et asuvad ikka riigimetsas, kus puuduvad looduskaitselised piirangud ning kust võib kuuske võtta.

Metsas olles tuleb kindlasti järgida kuusetoomise reegleid. Jõulupuu võib võtta sealt, kus tal pole lootust suureks kasvada – teede ja kraavide servadest, liinide ja vana metsa alt. Kindlasti ei tohi kuuski raiuda metsanoorendikest, kuhu nad on inimeste poolt istutatud. Metsanoorendiku tunneb ära selle järgi, et puud on korrapäraselt istutatud ja hooldatud ning enamasti ühekõrgused.

Kuuse eest saab tasuda internetiülekandega või mobiilimaksega, enne kuuse võtmist peab puu eest olema tasutud. Kuuse hind sõltub puu pikkusest – kuni meetrine kuusk maksab kolm eurot, 1–2-meetrine kuusk kaheksa eurot, 2–3-meetrine kuusk 13 eurot ja 4- ja 5-meetrine kuusk vastavalt 23 ja 30 eurot.

Metsa minnes tuleks kaasa võtta saag või kirves ning panna selga ilmastikule sobivad riided. Toodud kuuske tasuks enne tuppa toomist hoida võimalusel mõnda aega jahedamas ruumis, näiteks koridoris või garaažis, nii püsib puu hiljem toas kauem värske. Rohkem juhiseid kuusega ümberkäimise kohta leiab RMK kodulehelt. ■ (RMK)

						EESTI LINN	VALD HARJUMAAL	ROOMA NUMBER	SIHT-ASUTUS	METALL		INFO	PEALINN EUROOPAS	ALKOHOLI-SEADUS		RAHAÜHIK	Õ...ÖÜ	REFORMI-ERAKOND	KLAAS-KAPP	EUROOPA NÕUKOGU	KALA	... ENNO (LUULETAJA)
						... EHIN (LUULETAJA)									KOHT VÕRUMAAL KESE							
						VANUSE			TARA ARMEENIA PEALINN				AUTO OSA SMALL					MEHENIMI VALELIK				
						HÜDRO-ELEKTRI-JAAM				KARIN ... (NÄITLEJA) JÜRGEN ... (POLIITIK)				ASESÕNA REIN OJA				TEISIPÄEV UNITED STATES		... VINO VERITAS GALLIUM		
						REEDE VENEMAA HALDUS-ÜKSUS		AKTIIVNE DETSI-MEETER				VENEMAA LINN LÕUNAMAI-NE VILI									SOUTH TÜKK AEGA	
	PRIIT ... (NÄITLEJA)	AAR	SALASÕNA	EEL-	POLIITIK EMIL RUTIKU											AASIA ELANIK HAPNIK						
KARTMATU							MEGAN KESKKOOL			LEINO ... (NÄITLEJA) ... ALVER (LUULETAJA)				RUUMI NINA-HÄÄLIK				...PHONE INFOTEH-NOLOOGIA		MEETER URMAS REINSALU		EESLIIDE
...ÄÖÜ		JÜRI ... (KUNSTNIK) MEIE						"VÄLEK ..." (EESTI NUKU-FILM 1980) AUTOMARK								MAGAMA JÄÄMA KOHT LÄÄNE-VIRUMAAL						
... SOOÄÄR (POLIITIK)					AINA				MEDITSIINI-TEENUS LÜH ... KASS (KASSITÖÖG)				LÜHIKE VANGISTUS ILMAR ... (KIRJANIK)						JOOKSMA INGL K			
MAA-				EESTI RAHVA RISTSÕNAD RISTIK		AMETIASU-TUSE ASTE MARET ... (TENNISIST)									SEKUND ÄKILINE HAIGUSHOOG							
...-POST		OST KAARDI-MAST		TÕNU ... (MUUSIK)	REET LINNA	2 X TÄHT ... TAMBERG (HELILOOJA)			N NIMI TOMMY ... JONES (FILMISTAAR)			KÕRBESAAR SUURRIIK									
ROOTSI JÄRV								PAIGALPÜSIV ÜHESUG TÄHED														
ALLAN ROOSILEHT			TAANDRIDA ROCCA ... MARE							KOHT VÕRUMAAL UNITED NATIONS						LEHEKÜLG						
TÄHT INGL K					NELJAPÄEV TERA-		EUROOPA JÕGI ...-KIOSK							KAITSELIIT SINEAD ...'CONNOR								
MAJAKAS									ÕHIN			AIVAR ... (POLIITIK)										

Harju Elu kolme kuu tellimuse võitis Erika Vesik, palju õnne! Selle lehe ristsõna lahendajate vahel läheb loosi kolme kuu Harju Elu tellimus.
Vastused saata vastus@harjuelu.ee või toimetusse Pärnu mnt 139E/11, Tallinn 11317, loosi jõuavad vastused, mis on saabunud hiljemalt kolmapäeval. Esemelised auhinnad saab kätte toimetusest. Eelmise ristsõna vastus "Andorra vürstiriik".

ETV telekava 24.–30. detsember

24. detsember

06.55 Arsise kellade ansambel. Talve võlumaa
07.00 Jõulud Victoria ajastu talus*
08.00 Imelised aastaajad: Talv
08.50 Arsise kellade ansambel. On jõuluvaikus üle maa
09.00 Tallinna Poistekoori jõulukontsert Nigulistes
10.00 Jõuluootus: Meie vanaisa on ulakas
10.24 Arsise kellade ansambel. Oh, kuusepuu
10.25 Kaunid jõulud igal pool
11.00 Lammaste jõulud
11.20 Jõulud läbi aja
11.55 Jõuluootus: Minu vanaema on kloun
12.20 Jõuluvanade vahetus
13.30 Lotte lood: Jõulud
14.10 Arsise kellade ansambel. On jõuluvaikus üle maa
14.15 Helene Fischeri jõulukontsert
15.15 Pingviinide marss 2. Kutse. Dokfilm
16.35 Arsise kellade ansambel. Langeb lund
16.40 Jõulutunnel*
17.00 Jõuluõhtu jumalateenistus EELK Rakvere Kolmainu kirikus
18.00 Isad ja pojad. Ivo, Robert ja Albert Linna
18.25 Arsise kellade ansambel. Talve võlumaa
18.30 Põhjapõdra perekond ja mina
19.25 Arsise kellade ansambel. Rudolf Punanina
19.30 Osoon
20.00 Imeline jõuluaeg
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.20 Siin me oleme!
22.30 Jõulusokk
23.00 Jõulutunnel. Kontsert Nigulistes
00.00 Nipernaadi
01.30 Arsise kellade ansambel. Püha öö
01.37 ERR.ee uudised

25. detsember

07.00 Jõulud Victoria ajastu talus*
08.00 Jõuluradadel
08.30 Estonian Voices. Saanike
08.40 Maahommik
09.20 Ott Lepland. Peatub aeg
09.30 Õnne 13*
10.00 Jõulutunnel
11.00 Kaitseinglid
11.30 Tõnis Mägi 70
12.00 Esimese jõulupüha jumalateenistus Eesti Kristliku Nelipühi Kiriku Toompea koguduses
13.00 Jõulutunnel
14.00 Paavst Franciscuse visiit
14.30 Unistades juudi jõuludest. Dokfilm
15.30 Elusäde
16.00 Jõulutunnel
17.05 Osoon
17.30 Arsise kellade ansambel. Langeb lund
17.40 Kuninganna ema
18.25 Tanel Padar. Parem veelgi
18.30 Aktuaalne kaamera
18.45 Jõulutunnel
20.00 Jõuluime
20.30 Eesti lood: Annika Laats. Risti aarded
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.20 Jõulutunnel
22.00 Vehkleja. Draama
23.40 Tallinna Poistekoori jõulukontsert Nigulistes*
00.40 Plekktrumm: Doris Kareva*
01.25 ERR.ee uudised

26. detsember

07.00 Jõulud Victoria ajastu talus*
08.00 Hedvig Hanson ja Uku Suviste. Talvelaul
08.05 Lumeloomad
09.00 Tareq Taylori Põhjamaade kokakunst: Eesti*
09.30 Sõbrad Frode Estil ja Jaak Mae*
10.00 Väikesed naised. Draama
12.00 Äraaetud, kuid ülesmukitud
13.20 Hercule Poirot: Hercule Poirot' jõulud
15.05 Imeline jõuluaeg. Laulavad Maarja-Liis Ilus, Ott Lepland ja Noorkuu*
16.05 Jõulud tulid ikka*
16.30 Keskea rõõmud. Draama
17.40 Kuninganna ema
18.30 Aktuaalne kaamera
18.45 Ringvaate aasta
19.30 100 aastat elu
20.30 Erakordne tenor. Placido Domingo
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.20 Vello Salo. Igapäevaelu müstika. Dokfilm
22.45 Queeni tähelend. Dokfilm
23.45 Ringvaate aasta*
00.30 Helene Fischeri jõulukontsert*
01.31 ERR.ee uudised

27. detsember

06.55 Viimane tango Halifaxis. Jõulud 2016
07.45 Osoon
08.15 Ringvaate aasta*
09.00 Hommik Anuga*
10.00 Ukuaru. Draama
11.30 Kirjandusfestival Head-Read: Tom & Tom
12.30 Arvo Pärdi Keskuse avapidu
14.05 Pingviinide marss 2. Kutse*. Dokfilm
15.30 Vildakas maja*
17.30 Reis ümber Eesti*
18.30 Aktuaalne kaamera
18.45 Ringvaate aasta
19.30 Järgmine peatus: Tokyo
20.00 Osoon
20.30 Miks mitte?!
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.20 Sport
21.30 Astrid Lingreni rääkimata lugu. Elulooline draama
23.30 Jõulud läbi aja*
00.10 Ringvaate aasta*
00.55 ERR.ee uudised

28. detsember

06.55 Viimane tango Halifaxis. Jõulud 2016
07.45 Osoon*
08.15 Ringvaate aasta*
09.00 Tähendamisi*
09.05 Prillitoos anno 2018*
10.00 Vana daami visiit. Draama
11.40 Koma. Dokfilm
12.35 Lumeloomad*
13.30 Tööröövikud*
14.00 Laanetaguse suvi. Pooleldi tõsielufilm
15.15 Maailma dirigent Neeme Järvi
16.15 Hercule Poirot: Hercule Poirot' jõulud*
18.00 Ajavaod. Teaduse mehed: Voldemar Vaga*
18.30 Aktuaalne kaamera
18.45 Ringvaate aasta
19.30 Jaak Joala tänavas
20.30 Miks mitte?!
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.20 Sport
21.30 Krimireede: Midsomeri mõrvad: Saatke klounid sisse
23.00 Ärapanija 2017
23.25 Ringvaate aasta*
00.10 Unistades juudi jõuludest*. Dokfilm
01.07 ERR.ee uudised

29. detsember

06.55 Põhjapõdra perekond ja mina*. Dokfilm
07.45 Osoon
08.15 Ringvaate aasta*
09.00 Intervjuu president Kersti Kaljulaidiga*
09.30 Õnne 13*
10.00 Loomaarstid
10.30 Tareq Taylori Põhjamaade kokakunst: Lapimaa
11.05 Miks mitte?!*
12.05 Midsomeri mõrvad: Saatke klounid sisse*
13.35 Forsyte'ide saaga*
14.50 EV100. Üleilmne Üheslaulmine: Laulu võim
16.30 Eesti kultuur välismaal
17.30 Loodusdokk: Mäed. Elu pealpool pilvi: Andid
18.30 Aktuaalne kaamera
18.45 Üksilduse ajastu
19.45 Tuulte tahutud maa
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.20 Sport. Sport
21.35 Koduigatsus: Mälestuseks
22.30 Whitney. Dokfilm
00.25 Kaamera käib! Võte!
00.58 ERR.ee uudised

30. detsember

07.00 Üksilduse ajastu*
08.00 Loodusdokk: Mäed. Elu pealpool pilvi: Andid*
09.00 100 aastat elu*
10.00 Kuninganna ema*
11.30 Tööröövikud
12.05 Koduigatsus: Mälestuseks*
13.00 Jagatud valgus
14.00 Queeni tähelend*. Dokfilm
15.00 Teisikud. Muusikaline komöödia
16.25 Jaak Joala tänavas*
17.25 Tareq Taylori Põhjamaade kokakunst: Lapimaa*
18.00 Loomaarstid*
18.30 Aktuaalne kaamera
18.45 Jõulutunneli lood
19.30 Seltsimees laps. Filmi lugu
20.00 2018 Aktuaalses kaameras
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.20 Sport. Sport
21.30 Aasta säravaimad tähed
23.40 Karl-Erik Taukar Saku Suurhallis
00.44 ERR.ee uudised

Mälumäng

Sügismnemo 2018

13. mäng

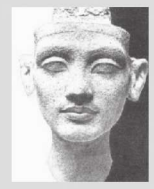

1. Värskelt ilmus Gunnar Pressi koostatud Eesti vehklemise loo raamat. Spordialal on Eesti ja ENSV sportlased saavutanud nii mõndagi. Kes on aga esimene Eesti lipu all täiskasvanute EMi kulla võitnud vehklemissportlane?
2. Eesti teaduste akadeemia esimesed 12 liiget nimetas riigihoidja K. Päts kevadel 1938. Järgmisel aastal valis akadeemikute täiskogu 13. liikme, kelle president ka kinnitas. Nimetage viimane ennesõjaaegne akadeemik.
3. Bensiini 95 liiter tegi tänavu 9.–11. oktoobril viimaste aastate hinnarekordi. Liitri hind oli 1,439 eurot. See pole siiski euroaja tipptulemus. 9. aprillil 2012 maksis sama kogus veel rohkem. Kui palju, jäädes siiski alla 1,5 euro?
4. Tuntuma jõululaulu "Püha öö" esmaettekandest möödub 25. detsembril 200 aastat. Muusika lõi Franz Gruber. Sõnade autor aga kannab peaaegu sama perekonnanime kui lühikese elu jooksul Eesti meediamaastikule sügava jälje jätnud mees. Kes?
5. Sügisel toimus Arhitektuurimuuseumis näitus sajast aastast-sajast ehitisest. Mitmeid ehitisi sai näitusele ja hilisemasse kataloogi ka Harjumaalt. Aastal 1966 valmis Kiisa lähedal Valve Pormeistri projekteeritud hoone, mis siiani kasutuses, mitte algotstarbel. Kus hoone asub?
6. Tuleva aasta juulis peetaval üldlaulupeol teeb autorina debüüdi mees, kes tähistab sama aasta mai lõpus juba 89. sünnipäeva. Poiste- ja meeskoorid laulavad tema "Isad ja pojad". Kes on see "noor" debütant?
7. A. H. Tammsaare romaan "Tõde ja õigus" ilmus aastatel 1926–1933. Ühe osa töötas kirjanik ümber ning see muutus 44% õhemaks. See avaldati esimest korda aastal 1968 ja hilisemad trükid jälgivad seda. Mis osa?
Eelmise vooru vastused: 1. Indias, 2.Piltene, 3. EÜS Ühendus, 4. Prostituudid, 5. Evald Aav, 6. Kuressaare, 7. Pjotr Lomako. Eelmise vooru punktid: Arvi Matvei, Rein Kooli, Tiiu Kuuskme, Uno Plakk, Aivar Laine, Allan Espenberg ja Peeter Böckler 14, Ingrid Kuusk 10. Arvi Matvei eelmine voor 14 punkti. Küsimused koostas Allar Viivik. Vastused saada allar@harjuelu.ee.

Harju Elu tellimine

eraisikutele
3 kuud 11 €
6 kuud 19 €
12 kuud 33 €
indeks 69841
firmadele
6 kuud 29 €
12 kuud 49 €
indeks 3012

Hind üksikmüügis on 0,99 eurot.
Hind sisaldab käibemaksu.

SOETA EESTIMAIST, TOETA EESTIMAIST!

Ostes head kodumaist toidukaupa,
mis on tähistatud Eesti lipu märgiga,
toetad eestimaist tootmist.

TOODETUD EESTIS

Toiduliit
www.toiduliit.ee

KIHNU VEETEED AS VAIDLUSTAS RIIGIHANKE TULEMUSE KOHTUS

Pranglile veab inimesi nüüd Tuule Liinid

MERI

Andres Tohver
andres@harjuelu.ee

Alates 18. detsembrist veab reisijaid Leppneeme-Kelnase parvlaevaliinil kahe aasta eest loodud Tuule Liinid OÜ. Ehkki ettevõte tegi riigihankel 133 755 eurot soodsama pakkumuse, arvab konkurendile kaotanud seniene vedaja Kihnu Veeteed AS, et võitja on tegelikult kogemusteta riiulifirma.

2017. aastal oli reisijate arv Viimsi poolsaarel paikneva Leppneeme sadama ja Prangli saare Kelnase sadama vahel 26 498. Käesoleva aasta esimese kümne kuuga on veetud 25 222 inimest.

Leppneeme-Kelnase parvlaevaliini doteeriti 2017. aastal riigieelarvest 290 747 euroga ja valla eelarvest 98 038 euroga. Käesoleval aastal on parvlaevaliini doteerimiseks ette nähtud 272 000 eurot riigi ja 94 425 eurot valla raha.

133 755 eurot soodsam

Seoses Leppneeme-Kelnase parvlaevaliini riigihankega saatis Viimsi vallavalitsus välja pakkumiskutsed viiele ettevõttele, kelleks olid Tallink Grupp AS, TS Laevad OÜ, TS Shipping OÜ, Tuule Liinid OÜ ja Kihnu Veeteed AS.

Hankega otsiti vedajat perioodiks 18. detsember 2018 kuni 31. oktoober 2020 ühtekokku 2548 reisile. Pakkumuste esitamise tähtajaks oli 5. detsember 2018. Laekus kaks pakkumust – Vjatšeslav Leedo Tuule Liinidelt ja Rein Kilgi Kihnu Veeteedelt.

Kihnu Veeteede pakkumuse kogumaksumuseks kujunes 1 220 064 eurot. Sellest perioodditasu moodustas 967 812 eurot, reisitasu 252 252 eurot.

Tuule Liinide pakkumus oli 1 086 309 eurot. Sellest perioodditasu moodustas 834 057 eurot, reisitasu 252 252 eurot.

"Tuule Liinid OÜ pakkumus oli odavam, kui Kihnu Veeteed ASi pakkumus," põhjendab Viimsi valla kommunikatsioonispetsialist Elis Mäeots, miks vald otsustas Tuule Liinide kasuks, kes käis välja 133 755 eurot soodsama hinna.

"Meie kasuks otsustas hind. Kindlasti ka kogemus, sest inimesed, kes selles ettevõttes töötavad, on seda tööd teinud rohkem kui paarkümmend aastat," arvab Tuule Liinid juhatuse liige Tõnis Rihvk. Ettevõte hakkas inimesi parvlaevaga Wrangö Pranglile vedama 18. detsembril.

Kihnu Veeteed nördinud

Kihnu Veeteed on ettevõttena registreeritud 2002. aastal, Tuule Liinid seevastu 2016. aastal.

"Meile tundub kummaline, miks eelistab vald kogenud vedajate ees kogemusteta riiulifirmat, kel puudub igasugune majandustegevus, käive, teadmised, tegevuspraktika ja asjakohased tegevusload," põrutab Kihnu Veeteede juhatuse liige Andres Laasma konkurendi kohta.

"Tegemist on ettevõttega, kes varasemal riigihankel esitas ühispakkumise Saaremaa Laevakompaniiga, kellest viimase suhtes on tänaseks alustatud pankrotimenetlust ja varasem hange seetõttu tühistati. Tuule Liinide puhul on tegemist ettevõttega, kes iseseisvalt ei oleks riigihankel kvalifitseerunud," väidab Laasma.

Laasma jätkab: "Teadupärast sama omaniku Vjatšeslav Leedo teine laevafirma, Väinamere Liinid, käib maksmata sadamatasude pärast (võlgnevus u miljon eurot) Saarte Liinidega kohtus. Kõiki seda arvestades on arusaamatu, et Viimsi vald üleüldse sellisele ettevõttele pakkumuskutse saatis."

"Viimsi vallal oli lepingu tingimuste järgi õigus astuda läbirääkimistesse mõlema pakkumuse esitanud pakkujaga. Kuigi vald algselt lubas ka avalikkuse ees seda teha, ei antud Kihnu Veeteedele üldse läbirääkimiste võimalust," on Laasma pahane.

Hange vaidlustati

"Kihnu Veeteed AS vaidlustas Viimsi vallavalitsuse otsuse viivitamatult pärast sellest teadasaamist, esitades kaebuse ja taotluse lepingu sõlmimise keelamiseks kohtule juba enne järgmise tööpäeva algust," selgitab Laasma, kelle väitel on vald teinud mitmeid vigu.

"Eelkõige on sellisteks vigadeks Tuule Liinid OÜ kui kogemusteta vedaja kutsumine konkursile teiste kogenud vedajate kõrvale olukorras, kus konkursi tingimustes vedajale mingeid kvalifitseerimise tingimusi ei olnud seatud. Teiseks on oluliseks menetlusveaks otsuste tegemise ja lepingu sõlmimisega kiirustamine sellisel määral, et huvitatud isikutelt võeti ära reaalne tõhus võimalus kaitsta oma õigusi," märgib Laasma.

"Hetkel on kohus tühistanud esialgu kohaldatud lepingu sõlmimise keelu, sest Viimsi vald jõudis lepingu Tuule Liinid OÜga juba enne kohtumäärust (tegelikult isegi juba enne omaenda vastava korralduse allkirjastamist) ära sõlmida," väidab Laasma.

"Kohtuprotsess on pooleli ja seetõttu me ei kommenteeri antud teemat," jääb Viimsi valla kommunikatsioonispetsialist Elis Mäeots napisõnaliseks.

"Kohtuvaidluses on eelmine operaator läinud valla vastu," tunnistab Tuule Liinide juhatuse liige Tõnis Rihvk ning lisab: "Neid protsesse ei oska kommenteerida." ■

Parvlaev Wrangö Leppneeme sadamas. Toomas Liiv